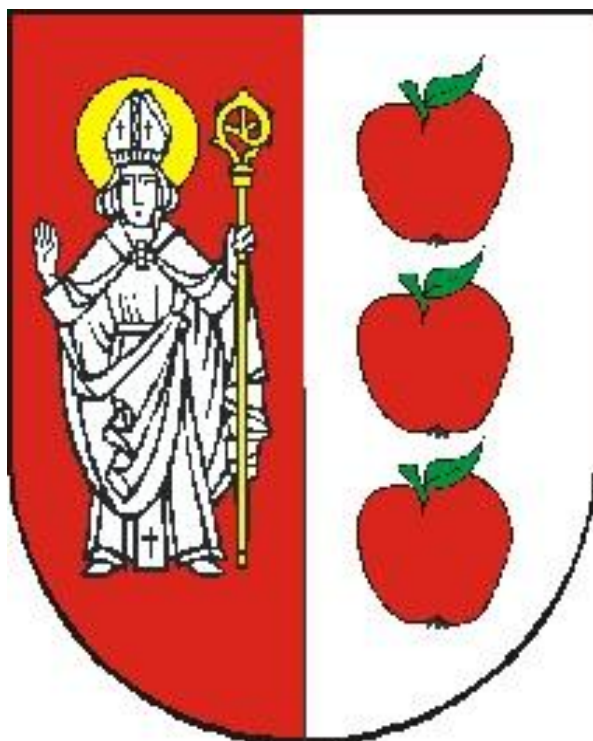

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PLAN OGÓLNY

GMINY BŁĘDÓW

Błędów, 2026 r.

Opracowanie:

Biuro Planowania Rozwoju Lokalnego

SZIKAGO Adam Wiliński

ul. Albatrosów 9/17, 05-500 Piaseczno

Zespół autorski:

mgr Adam Wiliński ZOIU Wrocław Z-466 – kierownik zespołu

Natalia Kaniecka

Spis treści

1. WPROWADZENIE	5
1.1. Przedmiot i podstawa prawna opracowania	5
1.2. Zastosowane metody sporządzania prognozy	5
2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	7
2.1. Powiązania z innymi dokumentami	7
2.2. Ogólne kierunki zmian	7
2.3. Podstawowe zasady gospodarowania terenem	15
3. STAN ISTNIEJĄCEGO ŚRODOWISKA	17
3.1. Położenie geograficzne i administracyjne	17
3.2. Układ przestrzenny gminy	17
3.3. Charakterystyka poszczególnych komponentów środowiska	18
3.3.1. Geomorfologia	18
3.3.2. Hydrografia	18
3.3.3. Budowa geologiczna	22
3.3.4. Surowce mineralne	23
3.3.5. Warunki geologiczno-inżynierskie	23
3.3.6. Gleby	24
3.3.7. Klimat	25
3.3.8. Flora	26
3.3.9. Fauna	27
3.3.10. Warunki aerosanitarne	27
3.4. Położenie terenu w stosunku do obszarów i obiektów chronionych	28
3.5. Powiązania przyrodnicze i funkcjonowanie środowiska	29
3.6. Walory kulturowe, krajobrazowe oraz ochrona zabytków.	30
3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń planu ogólnego	44
3.8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	46
4. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	47
4.1. Wpływ realizacji projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska	47

4.1.1.	Wpływ na różnorodność biologiczną	47
4.1.2.	Wpływ na jakość życia ludzi	48
4.1.3.	Wpływ na świat roślinny i zwierzęcy	48
4.1.4.	Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne	49
4.1.5.	Wpływ na powietrze	49
4.1.6.	Wpływ na powierzchnię ziemi.....	50
4.1.7.	Wpływ na gleby	50
4.1.8.	Wpływ na krajobraz	50
4.1.9.	Wpływ na klimat	51
4.1.10.	Wpływ na zasoby naturalne	51
4.1.11.	Wpływ na zabytki	51
4.1.12.	Wpływ na dobra materialne	51
4.1.13.	Podsumowanie	51
4.2.	Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i na pozostałe formy ochrony przyrody	52
4.3.	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	53
4.4.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	53
4.5.	Rozwiązania alternatywne	54
4.6.	Przewidywane metody analizy skutków ustaleń projektu planu ogólnego	54
5.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	55
6.	Materiały wyjściowe.....	57

1. WPROWADZENIE

1.1. Przedmiot i podstawa prawna opracowania

Zgodnie z obowiązującą Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112.) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowywania przestrzennego wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (art. 46 ust. 1). Prognoza oddziaływania na środowisko jest integralną częścią procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a jej sporządzenie jest realizacją obowiązku określonego w art. 51 ww. ustawy.

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Planu Ogólnego gminy Błędów w wykonaniu uchwały Nr IX.46.2024 Rady Gminy Błędów z dnia 27 września 2024r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Błędów.

Opracowanie prognozy ma na celu ocenę realizacji zapisów projektu planu ogólnego pod kątem szeroko rozumianej ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, a także przedstawienie przewidywanych skutków dla stanu i funkcjonowania środowiska (przekształceń) oraz warunków życia mieszkańców.

Ileokroć w przedmiotowym dokumencie jest mowa o „projekcie planu ogólnego”, bądź o „projekcie dokumentu”, należy przez to rozumieć „projekt planu ogólnego gminy Błędów”. Poprzez określenie „prognoza” należy rozumieć „prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Błędów”.

1.2. Zastosowane metody sporządzania prognozy

Początkowym etapem prognozy były wizje lokalne i dokładne zapoznanie z terenem. Pomogły one ocenić aktualny stan środowiska i jego potencjalne zagrożenia. Umożliwiły też określenie niektórych walorów przyrodniczych obszaru planu. aktualnych cech przedmiotowego obszaru.

Dodatkowo przeanalizowano materiały źródłowe dotyczące informacji o stanie środowiska naturalnego, w tym aktualizacje opracowań wcześniejszych i programy będące w dyspozycji Urzędu Gminy Błędów.

W prognozie szczegółowo przeanalizowano zapisy projektu planu ogólnego oraz treść rysunku.

Skutki dla środowiska wynikają z:

- projektowanego przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania,
- określonych zasad zagospodarowania tych obszarów

Projekt planu ogólnego porównano z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i

kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Błędów przyjętego Uchwałą nr IV/21/02 z dnia 21 grudnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Błędów, zmienionego Uchwałą nr XVIII.115.2012 Rady Gminy Błędów z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie uchwalenia częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Błędów co pozwoliło na ocenę stopnia zmian funkcji i możliwości wystąpienia nowych zagrożeń.

Zastosowane metody prognozowania oparto głównie na zasadzie wykorzystania publikowanych raportów oddziaływania na środowisko, artykułów i przepisów branżowych oraz analogii do skutków realizacji działań o podobnym zakresie i charakterze na terenach o zbliżonych uwarunkowaniach środowiskowych.

W oparciu o dostępną wiedzę szczegółowo przeanalizowano wpływ realizacji postanowień planu ogólnego na stan środowiska, a także na życie i zdrowie ludzi.

Badano charakter ewentualnych oddziaływań pod względem ich trwałości, odwracalności i zasięgu, a także możliwość zapobiegania negatywnym skutkom oraz ich ewentualnej kompensacji.

Zakres niniejszej prognozy został uzgodniony z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo WOOŚ-III.411.140.2025.JDR) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Grójcu (pismo ZNS.9027.93.2025), a stopień jej szczegółowości został dostosowany do skali projektu planu ogólnego i precyzji jego ustaleń.

2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

2.1. Powiązania z innymi dokumentami

Analizowany projekt planu ogólnego uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie krajowym, wojewódzkim i lokalnym, m.in.:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 22/18 z dnia 19 grudnia 2018,
- Strategia Rozwoju Gminy Błędów na lata 2024 - 2030

2.2. Ogólne kierunki zmian

1) SW - STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNA

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
1SW- 11SW, 13SW-16SW	-	0,7	30	14	50
12SW		0,7	30	14	20

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 16 stref wielofunkcyjnych z zabudową wielorodzinną o łącznej powierzchni **7,44 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach:

- 1) terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, usługowej oraz terenów komunikacji;
- 2) terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną;

Ustalenia gminnych standardów urbanistycznych na terenach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są kontynuacją polityki przestrzennej gminy.

Dla strefy **12SW** wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą:

- **12SW** - Uchwała Nr XVIII.116.2012 Rady Gminy w Błędowie z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Błędów obejmujący część sołectwa Bielany- obręb PGO Bielany.

2) SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNA

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
1SJ-43SJ, 45SJ-56SJ, 58SJ-121SJ, 123SJ-211SJ, 213SJ-254SJ, 256SJ-261SJ	-	0,8	45	12	30
44SJ, 57SJ, 122SJ, 212SJ 255SJ	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej	0,8	45	12	30

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 261 stref wielofunkcyjnych z zabudową jednorodziną o łącznej powierzchni **97,90 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach:

- 1) terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej oraz terenów komunikacji;
- 2) terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną;
- 3) obszarów uzupełnienia zabudowy, w ramach istniejącej zabudowy.

Wyznaczając przedmiotową strefę w obszarach uzupełniania zabudowy uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej.

Ustalenia gminnych standardów urbanistycznych na terenach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są kontynuacją polityki przestrzennej gminy.

3) SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
1-168SZ, 170SZ-336SZ, 339SZ-404SZ, 406SZ-571SZ, 573SZ-600SZ, 602SZ-611SZ, 613SZ-661SZ, 663SZ-885SZ, 887SZ-910SZ	teren biogazowni	1	35	12	45
337SZ, 338SZ, 405SZ, 572SZ, 601SZ, 612SZ, 662SZ, 886SZ	-	1	35	12	45
169SZ	teren biogazowni	1	50	12	30

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 909 stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową o łącznej powierzchni **791,89 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach:

- 1) terenów istniejącej zabudowy zagrodowej, produkcji w gospodarstwach rolnych oraz terenów komunikacji;
- 2) obszarów uzupełnienia zabudowy, w ramach istniejącej zabudowy.

Wyznaczając przedmiotową strefę w obszarach uzupełniania zabudowy uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej.

4) SU – STREFA USŁUGOWA

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
34SU	-	0,4	30	12	60
19SU	-	0,5	60	10	30
7SU, 24SU	-	0,5	30	12	60
47SU	-	0,5	60	9	30
49SU	-	0,6	40	12	50

56SU	-	0,6	60	9	30
2SU, 9SU, 31SU	-	0,8	60	18	30
8SU, 11SU, 30SU, 32SU, 52SU, 64SU	-	0,8	60	12	30
17SU	-	0,8	50	12	40
1SU, 3SU	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej	1	60	12	30
4SU-6SU, 10SU, 12SU- 16SU, 20SU- 22SU, 26SU, 29SU, 41SU, 45SU, 51SU, 53SU-55SU, 57SU, 58SU, 60SU-63SU, 65SU, 67SU	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej	1	60	15	30
23SU, 27SU, 28SU, 36SU, 37SU, 39SU, 40SU, 42SU- 44SU, 46SU, 50SU, 68SU	-	1	60	12	30
25SU, 48SU	-	1	60	18	30
18SU	-	1	60	10	30
33SU, 66SU	-	1	60	9	30
38SU	-	1	60	12	30
35SU	teren elektrowni słonecznej	1	50	12	40
59SU	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej	1	80	13	20

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 68 stref usługowych o łącznej powierzchni **80,69 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach:

- 1) terenów istniejącej zabudowy usługowej oraz terenów komunikacji;
- 2) terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę usługową;
- 3) projektowanych nowych terenów zabudowy usługowej.

Ustalenia gminnych standardów urbanistycznych na terenach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są kontynuacją polityki przestrzennej gminy.

Dla strefy **59SU** wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą:

- **59SU** - Uchwała Nr XVIII.116.2012 Rady Gminy w Błędowie z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Błędów obejmujący część sołectwa Bielany - obręb PGO Bielany.

5) SP – STREFA GOSPODARCZA

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
1SP-8SP	teren usług	1,2	70	18	20

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 8 stref gospodarczych o łącznej powierzchni **8,60 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach:

- 1) terenów istniejącej zabudowy produkcyjnej, usługowej oraz terenów komunikacji;
- 2) projektowanych nowych terenów aktywności gospodarczej.

Ustalenia gminnych standardów urbanistycznych na terenach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są kontynuacją polityki przestrzennej gminy.

6) SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ

Profil podstawowy: teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
1SR-91SR	teren biogazowni, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej, teren wód	0,1	10	12	80
92SR, 93SR	teren biogazowni, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej, teren wód	0,6	60	12	30

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 93 strefy produkcji rolniczej o łącznej powierzchni **9942,38 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach:

- 1) projektowanych nowych terenów produkcji rolniczej;
- 2) terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod tereny rolne.

7) SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
1SI-7SI	-	-	-	-	20

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 7 stref infrastrukturalnych o łącznej powierzchni **2,42 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach:

- 1) istniejących terenów infrastruktury technicznej oraz terenów komunikacji;
- 2) istniejących i planowanych terenów z lokalizacją obiektów służących do gospodarowania odpadami.

Dla stref **2S, 4SI, 5SI** wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą:

- **2SI, 4SI, 5SI** - Uchwała Nr XVIII.116.2012 Rady Gminy w Błędowie z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Błędów obejmujący część sołectwa Bielany - obręb PGO Bielany.

8) **SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI**

Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
1SN, 2SN, 4SN, 6SN, 7SN	-	-	-	-	70
3SN	teren usług rekreacji i sportu	-	-	-	70
5SN	-	-	0	-	70
8SN	teren usług kultury i rozrywki, teren usług edukacji	-	40	10	50

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 8 stref zieleni i rekreacji o łącznej powierzchni **25,60 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach:

- 1) istniejących terenów zieleni urządzonej, wód;
- 2) terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zieleni urządzonej, usługi turystyki, usługi sportu i rekreacji,
- 3) projektowanych nowych terenów zieleni i rekreacji.

Dla strefy **5SN, 6SN, 7SN** wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą:

- **5SN, 6SN, 7SN** - Uchwała Nr XVIII.116.2012 Rady Gminy w Błędowie z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Błędów obejmujący część sołectwa Bielany - obręb PGO Bielany.

9) **SC – STREFA CMENTARZY**

Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
1SC-3SC	-	-	-	-	30

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 3 strefy cmentarzy o łącznej powierzchni **5,09 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach istniejących cmentarzy.

10) **SO – STREFA OTWARTA**

Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
1SO-70SO, 72SO-108SO, 110SO, 111SO, 113SO, 115SO-154SO, 156SO-217SO		-	-	-	-
71SO, 109SO, 112SO, 114SO, 155SO	teren elektrowni słonecznej	-	-	-	-

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 217 stref otwartych o łącznej powierzchni **2329,86 ha**. Strefy te zostały wyznaczone w granicach terenów rolnych, lasów, zieleni naturalnej, wód oraz terenów komunikacji i infrastruktury technicznej.

11) **SK – STREFA KOMUNIKACYJNA**

Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

SYMBOL TERENU	PROFIL DODATKOWY	MAKSYMALNA NADZIEMNA INTENSYWNOŚĆ ZABUDOWY	MAKSYMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI ZABUDOWY	MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ ZABUDOWY	MINIMALNY UDZIAŁ POWIERZCHNI BIOLOGICZNIE CZYNNEJ
8SK, 9SK, 10SK, 12SK, 16SK, 18SK, 19SK	-	-	-	-	-
1SK-7SK, 11SK, 13SK-15SK, 17SK, 20SK-23SK	Teren drogi zbiorczej	-	-	-	-

Na terenie gminy Błędów wyznaczono 23 strefy komunikacyjne o łącznej powierzchni **114,63 ha**.

Strefy te zostały wyznaczone w granicach:

- 1) istniejących dróg głównych;
- 2) istniejących dróg zbiorczych (drogi powiatowe);

2.3. Podstawowe zasady gospodarowania terenu

W planie ogólnym dla gminy Błędów ustalono następujące strefy planistyczne:

1. SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
2. SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
3. SZ – strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
4. SU – strefy usługowe,
5. SP – strefy gospodarcze,
6. SR – strefy produkcji rolniczej,
7. SI – strefy infrastrukturalne,
8. SN – strefy zieleni i rekreacji,
9. SC – strefy cmentarzy,
10. SO – strefy otwarte,
11. SK – strefy komunikacyjne.

Ponadto wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy w oparciu o Rozporządzenie Ministra Rozwoju

i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. dotyczące sposobu wyznaczania granic tego typu obszarów w planie ogólnym.

Do określenia granic obszarów uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy Błędów oraz identyfikacji budynków poddanych analizie wykorzystano bazę danych obiektów topograficznych BDOT10k oraz dane udostępnione przez starostwo powiatowe. Z tej bazy uwzględniono budynki sklasyfikowane zgodnie z klasyfikacją środków trwałych o następujących symbolach:

- 101 – budynki przemysłowe,
- 103 – budynki handlowo-usługowe,
- 104 – budynki magazynowe,
- 105 – budynki biurowe,
- 106 – budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej,
- 107 – budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe,
- 109 – pozostałe budynki niemieszkalne,
- 110 – budynki mieszkalne.

Łączna powierzchnia obszaru uzupełnienia zabudowy wyznaczona w sposób, o którym mowa w §1 ust. 1 (pkt 1-5) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy wynosi – 233,59 ha.

Zgodnie z §1 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy dopuszcza się rozszerzenie granic obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w §1 ust. 1, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy. Na terenie gminy Błędów rozszerzeń obszaru uzupełnienia zabudowy dokonano w granicach wyznaczonych stref planistycznych w sposób umożliwiający realizację budynków przy istniejącej infrastrukturze drogowej zapewniając tym samym obsługę komunikacyjną. Na terenie gminy dokonano także ograniczenia obszaru uzupełnienia zabudowy do obszarów występowania szczególnego zagrożenia powodzią raz na 10 lat i raz na 100 lat.

Ostatecznie łączna powierzchnia obszaru uzupełnienia zabudowy wynosi 239,81 ha.

W bilansie terenów ujętych w projekcie planu dominującą rolę odgrywają obszary strefy produkcji rolniczej o niskiej intensywności zabudowy, które pozwalają na jednoczesną ochronę unikalnych sadów i jakościowych gleb przed nadmierną zabudową oraz lokalizację zabudowy związanej z produkcją sadowniczą. Duże znaczenie mają także strefy otwarte wyznaczone w ramach lasów oraz w dolinach rzecznych.

Projekt planu zakłada zachowanie obecnego przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów mieszkaniowych poprzez ich włączenie do odpowiednich stref wielofunkcyjnych. Gmina Błędów charakteryzuje się rozproszoną zabudową zagrodową, która została włączona w strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową. Obszary położone w centrach większych miejscowości zostały włączone do stref wielofunkcyjnych z zabudową jednorodzinną i sporadycznie wielorodzinną.

3. STAN ISTNIEJĄCEGO ŚRODOWISKA

3.1. Położenie geograficzne i administracyjne

Gmina Błędów to gmina wiejska położona w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie grójeckim. Znajduje się w odległości około 63 km od Warszawy i 62 km od Radomia. Graniczy od północy z gminami Mszczonów i Pniewy, od wschodu z gminą Belsk Duży, od południa z gminą Mogielnica, a od zachodu z gminami Sadkowice i Biała Rawska. Ta ostatnia granica stanowi jednocześnie administracyjną linię podziału między województwem mazowieckim a województwem łódzkim.

Powierzchnia gminy wynosi 13 523 ha, z czego aż 89% zajmują użytki rolne, w tym liczne sady, które nadają regionowi charakter rolniczy i sadowniczy. Gminę zamieszkuje 7 034 osób (dane GUS z roku 2023)

Na terenie gminy znajduje się 54 miejscowości, które są skupione w 52 sołectwach. Są to: Annopol, Bielany, Błędów, Błogosław, Bolesławiec Leśny, Borzęcin, Bronisławów, Cesinów-Las, Czesławin, Dańków, Dąbrówka Nowa, Dąbrówka Stara, Fabianów, Głudna, Golianki, Goliany, Gołosze, Huta Błędowska, Ignaców, Jadwigów, Jakubów, Janki, Julianów, Kacperówka, Katarzynów, Kazimierki, Lipie, Łaszczyn, Machnatka, Machnatka-Parcela, Oleśnik, Nowy Błędów, Pelinów, Roztworów, Sadurki, Śmiechówek, Trzylatków Duży, Trzylatków Mały, Trzylatków-Parcela, Tomczyce, Wilcze Średnie, Wilhelmów, Wilkonice, Wilków Drugi, Wilków Pierwszy, Wólka Dańkowska, Wólka Gołoska, Wólka Kurdybanowska, Zalesie, Załuski, Ziemięcin, Zofiówka oraz miejscowości niesołeckie Potencjanów, Sakówka.

Pod względem geograficznym, zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski według Jerzego Kondrackiego, gmina Błędów leży w obrębie prowincji Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji Nizin Środkowopolskich (318), makroregionie Wzniesień Południowomazowieckich (318.8), w mezoregionie Wysoczyzna Rawska (318.83) .

3.2. Układ przestrzenny gminy

Układ przestrzenny gminy Błędów charakteryzuje się siecią niewielkich miejscowości, spośród których największe znaczenie ma Błędów, położony we wschodniej części gminy. Zabudowa ma głównie charakter jednorodzinny oraz zagrodowy, koncentrując się wzdłuż istniejących dróg, co nadaje miejscowościom tradycyjny, wiejski układ.

Przez teren gminy przepływa rzeka Mogielanka wraz ze swoimi dopływami, tworząc naturalne korytarze ekologiczne. Wzdłuż jej brzegów rozciągają się niewielkie kompleksy leśne, które stanowią ważny element krajobrazu i pełnią funkcję przyrodniczą oraz rekreacyjną.

Największą część powierzchni gminy zajmują użytki rolne, z dominującym udziałem upraw trwałych, przede wszystkim sadów, które stanowią charakterystyczny element lokalnego krajobrazu i podstawę gospodarki regionu.

3.3. Charakterystyka poszczególnych komponentów środowiska

3.3.1. Geomorfologia

Gmina Błędów leży w obrębie Równiny Rawskiej, której krajobraz ukształtował się pod wpływem działalności lądolodu podczas zlodowacenia Warty. To właśnie lodowiec, a następnie procesy denudacyjne, erozyjne i akumulacyjne ukształtowały współczesny charakter terenu, który charakteryzuje się falistą wysoczyzną morenową, miejscami przechodzącą w bardziej wyrównane powierzchnie. W wyniku długotrwałego oddziaływania czynników klimatycznych i geomorfologicznych rzeźba terenu uległa złagodzeniu, zwłaszcza w czasie zlodowacenia Wisły, gdy obszar ten znajdował się w strefie peryglacialnej. W niektórych rejonach zachowały się także ślady dawnego lodowca, takie jak niewielkie zagłębienia po martwym lodzie, które mogą być okresowo podmokłe.

Teren gminy charakteryzuje się łagodnymi deniwelacjami, wynoszącymi od 20 do 30 m, co sprawia, że krajobraz jest stosunkowo wyrównany, choć miejscami występują bardziej wyraziste formy geomorfologiczne. Budowa geologiczna tego obszaru obejmuje głównie utwory czwartorzędowe, wśród których dominują gliny zwałowe, piaski i żwiry pochodzenia lodowcowego oraz wodnolodowcowego. Struktura gruntu wskazuje na obecność zarówno osadów akumulacyjnych, jak i form erozyjnych, które powstały w wyniku przemieszczania się lodowca i jego topnienia.

Największe zróżnicowanie rzeźby występuje w rejonie doliny Mogielanki oraz jej dopływów, gdzie ukształtowanie terenu jest bardziej dynamiczne. W południowej części gminy, a także na zboczach morenowych wzgórz i pagórków w jej północnej i południowo-zachodniej części, spotykamy strome nachylenia, które sięgają od 5% do ponad 10%. Tego typu ukształtowanie może wpływać na warunki hydrologiczne, powodując lokalne spływy powierzchniowe i przyczyniając się do procesów erozyjnych, szczególnie w miejscach o mniej stabilnym podłożu.

W dolinach rzecznych, zwłaszcza w dolinie Mogielanki, występują osady pochodzenia aluwialnego, takie jak piaski, żwiry, namuły i torfy. Są to obszary, które charakteryzują się zmiennym poziomem wód gruntowych i znaczną podatnością na okresowe zalewanie. Z kolei w bardziej stabilnych częściach gminy występują osady lodowcowe, głównie w formie piasków i żwirów, które sprzyjają infiltracji wód opadowych.

3.3.2. Hydrografia

Wody powierzchniowe

Gmina Błędów leży na wododziale Pilicy i Bzury, przy czym około 90% jej obszaru należy do zlewni rzek Mogielanki i Dylówki (Rykolanki), będących dopływami Pilicy. Jedynie niewielka część gminy, położona na południowym zachodzie, wchodzi w skład zlewni Rawki, która uchodzi do Bzury.

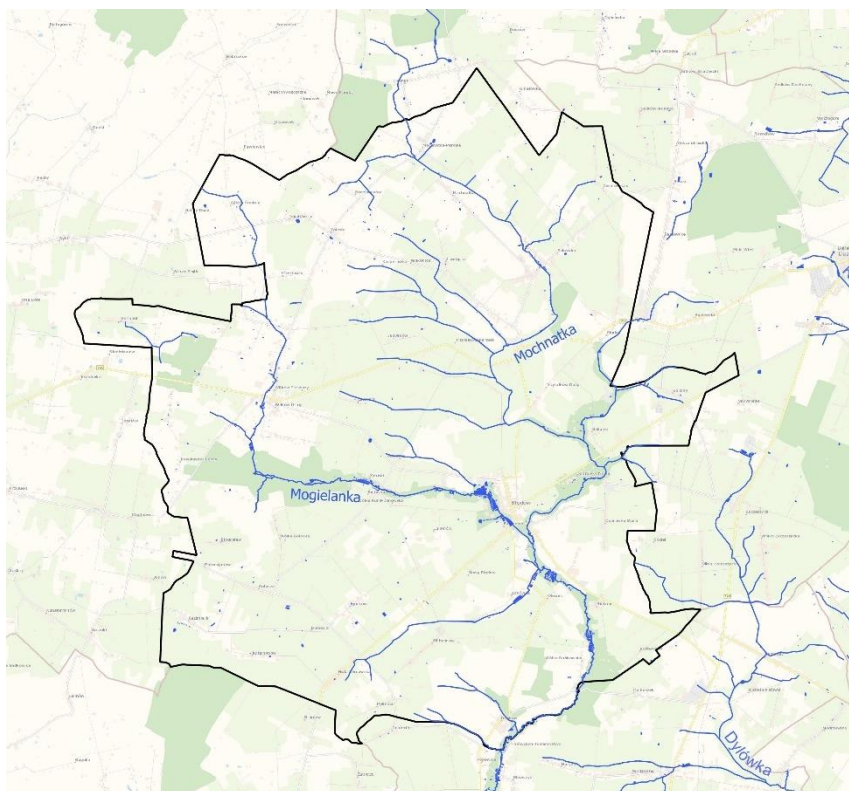
Mogielanka, przepływająca niemal przez centrum gminy, jest lewym dopływem Pilicy. Jako ciek okresowy rozpoczyna swój bieg w okolicach wsi Tuniki (powiat rawski, gmina Biała Rawska), natomiast jako ciek stały pojawia się w rejonie Wilkowa Pierwszego (powiat grójecki, gmina Błędów). Wzdłuż jej doliny dominują tereny leśne oraz użytki zielone. Rzeka posiada dobrze rozwiniętą sieć dopływów, z których najważniejszym jest Machnatka – wpadająca do Mogielanki w Błędowie na 27. kilometrze jej biegu.

Do mniejszych, lecz stałych dopływów Mogielanki należą:

- Dopływ spod Huty Błędowskiej (uchodzący na 26,3 km biegu),
- Dopływ z Dańkowa (nieuwzględniony w MPHP, wpadający na 19,5 km),
- Dopływ z Jastrzębi (uchodzący na 5,7 km).

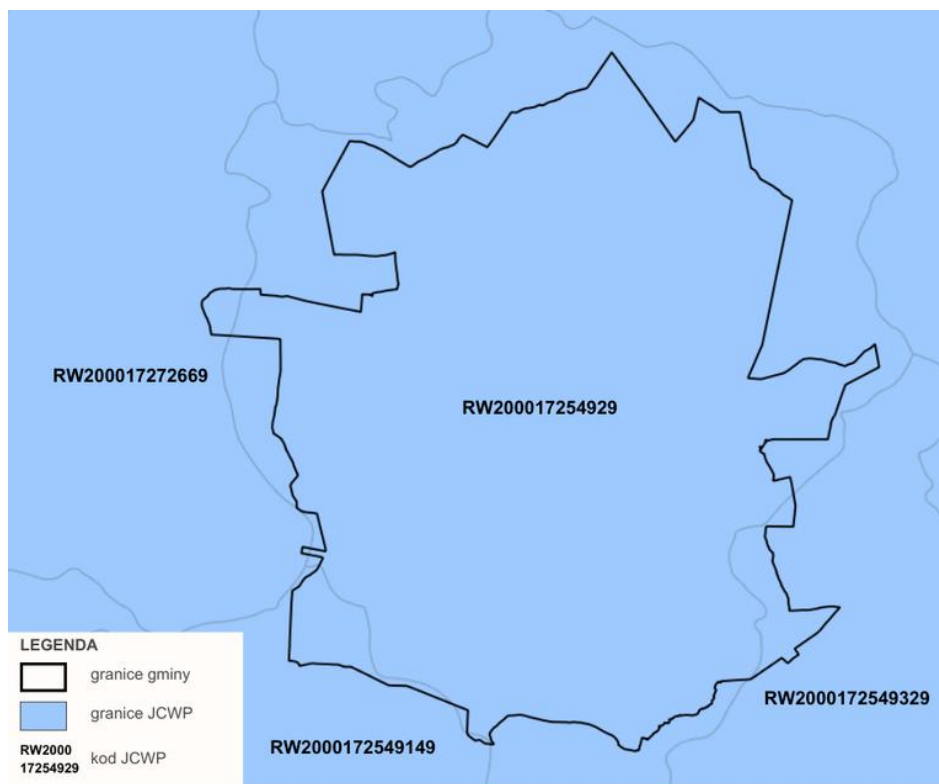
Źródła większości tych cieków znajdują się na terenie gminy.

Poza rzekami i strumieniami wody powierzchniowe gminy obejmują również liczne oczka wodne, małaki, sadzawki, zbiorniki retencyjne oraz stawy rybne, które wzbogacają lokalny krajobraz i ekosystem.

Rysunek 1. Wody powierzchniowe w gminie Błędów [opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl]

W granicach gminy znajdują się Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP), które służą do zarządzania wodami w celu osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego i chemicznego. Gmina Błędów leży w rejonie wodnym Środkowej Wisły, a na jej terenie znajdują się części wód powierzchniowych sklasyfikowane jako JCWP. Plany gospodarowania wodami, opracowywane przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, obejmują między innymi obszar dorzecza Wisły.

Rysunek 2. Zasięg zlewni JCWP w granicach gminy Błędów [źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne - Wody Polskie]

Tabela 1. Wody powierzchniowe występujące w graniach gminy Błędów, ich charakterystyka z wyznaczonymi celami środowiskowymi [źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne - Wody Polskie]

Kod JCWP	Nazwa	Status	Aktualny stan lub potencjał	Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy		Czy JCWP jest monitorowana?
RW2000102549329	Rykolanka	Naturalna	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny	Tak
RW200010254929	Mogielanka	Naturalna	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny	Tak
RW2000102549149	Gostomka	Naturalna	Zły	Zagrożona	Umiarkowany stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny	Tak
RW200010272669	Białka	Naturalna	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny	Tak

Dla JCWP Rykolanka, JCWP Mogielanka, JCWP Gostynka oraz JCWP Białka odstąpiono od terminu osiągnięcia stanu dobrego ze względu na warunki naturalne.

W zlewni wyżej wymienionych JCWP przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości są przede wszystkim presje troficzne związane z nawożeniem i depozycją oraz odpływem miejskim, a także źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne oraz rozwój obszarów zurbanizowanych.

Na terenie zlewni znajdują się obszary wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne.

Wody podziemne

Gmina Błędów pod względem hydrogeologicznym w całości leży na obszarze o zróżnicowanych warunkach ujmowania wód podziemnych, gdzie wydajność z jednego utworu waha się od 5 do 50 m³/h. Gmina dysponuje ograniczonymi zasobami wód gruntowych, które występują płytko pod powierzchnią terenu. Największy potencjał zaopatrzeniowy mają jednak głębiej położone poziomy wodonośne – poniżej 20 metrów, obejmujące wody trzeciorzędowe i kredowe.

Teren gminy znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 215 A „Subniecka Warszawska – część centralna”. Jest to rozległy, choć nieudokumentowany zbiornik porowy pochodzenia trzeciorzędowego, o powierzchni około 17 500 km². Jego szacunkowe zasoby wodne wynoszą około 145 tysięcy m³ na dobę, co czyni go istotnym rezerwuarem wód podziemnych w regionie.

Ważnym aspektem hydrologicznym gminy jest fakt, że niemal 75% jej powierzchni należy do strefy zasilania głównych zbiorników wód podziemnych o wysokim stopniu ochrony (OWO). Oznacza to, że wody podziemne na tym terenie są wyjątkowo podatne na zanieczyszczenia, co wymaga szczególnej dbałości o ich jakość i ochronę przed degradacją.

Ponadto w zachodniej części gminy przebiega granica pomiędzy dwiema zlewniami jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) regionu wodnego Środkowej Wisły: PLGW200063 (63) oraz PLGW200073 (73). Przeważająca część gminy znajduje się w obrębie zlewni JCWPd PLGW200073 (73), co determinuje kierunki przepływu wód podziemnych oraz wpływa na ich charakterystykę jakościową i ilościową.

Do głównych presji znaczących w JCWPd 63 oraz w JCWPd 73 należy presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem, co jest związane z rolniczym charakterem gminy Błędów. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami dorzecza Wisły cele środowiskowe obejmują zapobieganie zanieczyszczeniom, utrzymanie równowagi między poborem a zasilaniem oraz ograniczanie wzrostu stężeń zanieczyszczeń. Kluczowym celem dla obu JCWPd jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych.

Tabela 2. Wody podziemne występujące na terenie gminy Błędów, ich charakterystyka i cele środowiskowe
[źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne - Wody Polskie, stan z 03.2023 r.]

NR JCWPd	Kod JCWPd	Powierzchnia (km ²)	JCW wyznaczono na mocy art. 7 RDW do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Rodzaj użytkowania JCWP	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cele środowiskowe	
								Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
63	GW200063	5344.01	tak	rolniczy	dobry	dobry	niezagrożona	dobry	dobry
73	GW200073	2300.21	tak	rolniczy	dobry	dobry	niezagrożona	dobry	dobry

Na obszarze gminy w najbliższym sąsiedztwie rzeki Mogielanki występuje strefa zagrożenia powodziowego o wysokim prawdopodobieństwie powodzi (10%; raz na 10 lat).

Wody powierzchniowe i podziemne na terenie gminy należą do najbardziej wrażliwych elementów środowiska, podatnych na zanieczyszczenia. Główne źródła degradacji ich jakości, zarówno w obszarze planu ogólnego, to:

- ścieki komunalne – nieuporządkowana gospodarka wodna na części terenów (brakuje zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków) – powoduje, że nieoczyszczone ścieki trafiają do przydomowych szamb (które mogą być mało szczelne) lub bezpośrednio do gruntu,
- ścieki deszczowe – odprowadzanie nieoczyszczonych wód deszczowych do gruntu, rowów, a dalej do rzek,
- dzikie wysypiska odpadów bytowych i gospodarskich (występujące sporadycznie w lasach) – powodują przedostawanie się do wód powierzchniowych i gruntowych (zwłaszcza na terenach poboru wód z ujęć czwartorzędowych o słabej izolacji) substancji szkodliwych i stanowią poważne źródło skażeń.
- zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych substancjami pochodzącymi z działalności rolniczej.

3.3.3. Budowa geologiczna

W rejonie Błędowa profil trzeciorzędowy składa się z osadów oligocenu, miocenu i pliocenu o łącznej miąższości około 80 metrów. Tworzą go następujące warstwy:

- Osady eoceńskie – drobnoziarniste mułki oraz pylaste piaski,
- Osady oligoceńskie – piaski o zróżnicowanym uziarnieniu, od grubych po drobne, często zawierające glaukonit, a także mułki, mułki piaszczyste i zapiaszczone iły w głębszych partiach,
- Osady mioceńskie – piaski o różnej granulacji, nierzadko z domieszką pyłu węglowego, a także mułki, mułki piaszczyste oraz iły z przewarstwieniami węgla brunatnego,
- Osady plioceńskie – iły, mułki oraz mułki piaszczyste z wkładkami piasków.

Całość pokrywa zwarta warstwa utworów czwartorzędowych, powstałych pod wpływem globalnych zmian klimatycznych oraz lokalnych i regionalnych procesów geologicznych. Okresowe ochłodzenie klimatu doprowadziło do kilkukrotnej ekspansji lądolodu skandynawskiego, który ukształtował zarówno litologię skał, jak i rzeźbę terenu.

Osady czwartorzędowe w regionie składają się głównie z plejstocieńskich warstw glin zwałowych, osadów lodowcowych (piaski, żwiry, głązy) oraz wodnolodowcowych (piaski, żwiry, iły, mułki). Znaczącą rolę odgrywają także osady zastoiskowe.

Najmłodsze utwory geologiczne, związane ze zlodowaceniem środkowopolskim, dominują na powierzchni terenu. Należą do nich:

- piaski wodnolodowcowe,
- piaski z domieszką żwirów, pochodzące z akumulacji szczelinowej i brzeżnej brył martwego lodu oraz kemów,

- piaski i żwiry ozów,
- piaski i mułki wytopiskowe, miejscami również łąy wytopiskowe,
- łąy oraz mułki zastoiskowe, łąy warwowe i gliny zwałowe.

W dolinach współczesnych rzek występują osady rzeczne, obejmujące piaski i żwiry tarasów erozyjnych i akumulacyjnych, ukształtowanych w okresie zlodowacenia północnopolskiego, a także holocenijskie torfy, namuły oraz mady rzeczne. Miejscami pojawiają się również piaski eoliczne, w tym piaski wydymowe, które mają niewielki udział w budowie powierzchniowej warstwy czwartorzędu.

3.3.4. Surowce mineralne

Na terenie Gminy Błędów nie ma udokumentowanych złóż surowców.

3.3.5. Warunki geologiczno-inżynierskie

Na terenie gminy Błędów nie występują zjawiska geodynamiczne w przypowierzchniowych warstwach gruntu, które stanowiłyby ograniczenie.

Warunki gruntowe na terenie Gminy Błędów można określić jako zróżnicowane, przy czym dominują obszary o dostatecznej lub dobrej przydatności budowlanej. Większą część powierzchni pokrywają gliny zwałowe o łagodnym nachyleniu terenu (0-3%), co sprzyja stabilności gruntu i umożliwia bezpieczną zabudowę. Jednakże w miejscach o podwyższonym poziomie wód gruntowych możliwości inwestycyjne są ograniczone, a konieczność odpowiedniego przygotowania podłoża wzrasta.

Południowa część gminy wyróżnia się występowaniem gruntów piaszczysto-żwirowych, pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego. Te luźne osady, choć generalnie sprzyjają budownictwu, mogą wymagać dodatkowego zagęszczenia lub stabilizacji w zależności od ich uziarnienia i lokalnych warunków hydrogeologicznych. Im większa średnica ziaren i niższy poziom wód gruntowych, tym lepsze parametry nośne podłoża.

Najbardziej problematyczne obszary znajdują się w dolinach rzecznych, gdzie grunty piaszczysto-madowe na niższych tarasach (4-6 m) charakteryzują się słabą stabilnością, co znacznie ogranicza możliwości budowlane. Pomimo tych trudności, zachowanie tych terenów w stanie naturalnym sprzyja ochronie korytarzy ekologicznych, co ma kluczowe znaczenie dla zachowania bioróżnorodności i funkcjonowania ekosystemu doliny Mogielanki.

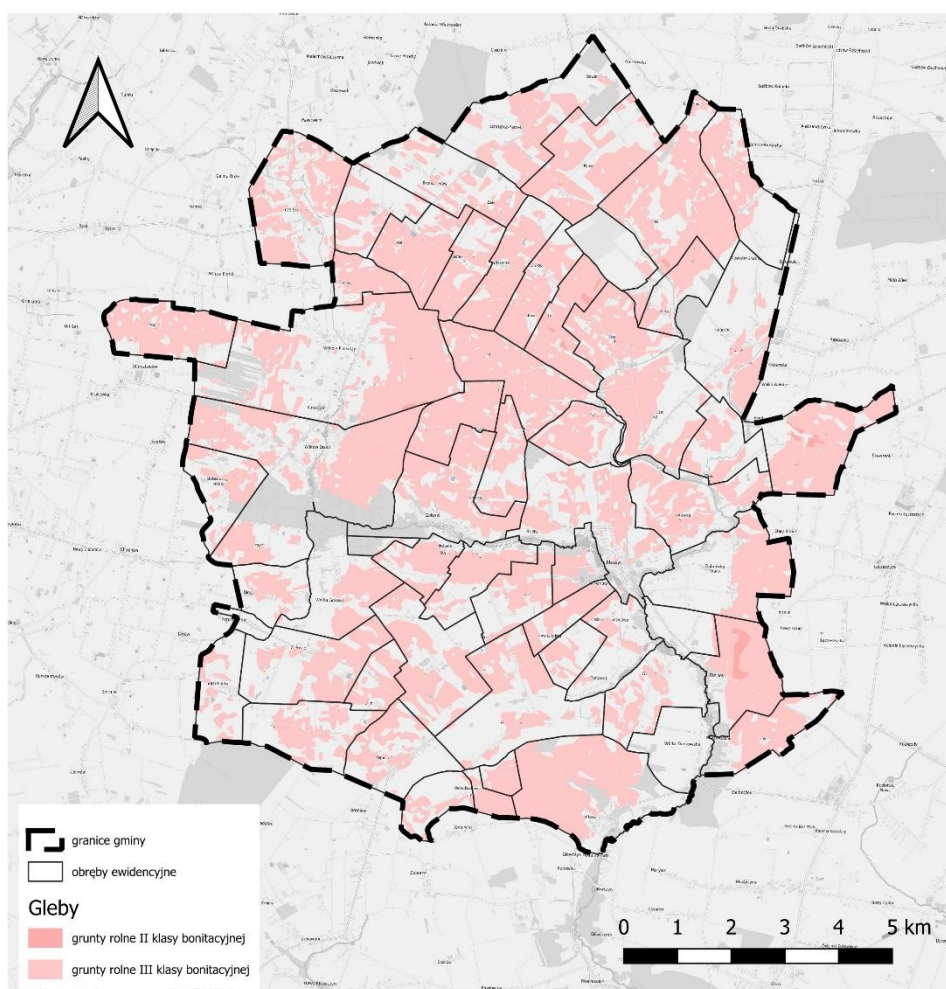
We wschodniej części gminy występują także niewielkie obszary torfowisk i gruntów bagiennych, które ze względu na niską nośność i wysoką podatność na osiadanie stanowią najmniej korzystne podłoża budowlane. Choć ich wykorzystanie pod zabudowę jest praktycznie niemożliwe, mają one istotne znaczenie przyrodnicze, pełniąc funkcję naturalnych zbiorników retencyjnych i ostoi dla wielu gatunków fauny i flory.

Ograniczenie dla zabudowy stanowią także powszechnie występujące na terenie gminy zbiorniki i ciekł wodne, które jednocześnie są istotne z perspektywy zachowania korytarzy ekologicznych oraz siedlisk.

3.3.6. Gleby

Na terenie gminy dominują gleby płowe i bielice, uformowane z osadów wodnego pochodzenia. Występują tu również gleby bielice, powstałe na podłożu piasków słabogliniastych i gliniastych. Ich geneza związana jest z historią geologiczną regionu, obejmującą działanie lądolodów oraz procesy fluwialne. W strukturze glebowej gminy można także wyróżnić niewielkie enklawy gleb hydrogeologicznych, takich jak gleby glejowe i murszowe, a także czarne ziemie zlokalizowane w dolinie Mogielanki. Ich znaczenie dla produkcji rolnej jest jednak marginalne ze względu na niewielki zasięg.

Korzystne warunki wodne dominujące na większości terenów uprawnych gminy stwarzają dogodne środowisko dla rolnictwa, szczególnie dla upraw sadowniczych. Obszary te charakteryzują się umiarkowaną retencją wody, co sprzyja rozwojowi drzew owocowych i krzewów. Najlepsze warunki glebowe występują w centralnej części gminy, a zwłaszcza na terenach położonych na północ od rzeki Mogielanki. To właśnie tam znajdują się gleby o najwyższej wartości rolniczej, sklasyfikowane w II i III klasie bonitacyjnej, stanowiące około 48% wszystkich gruntów rolnych w gminie.

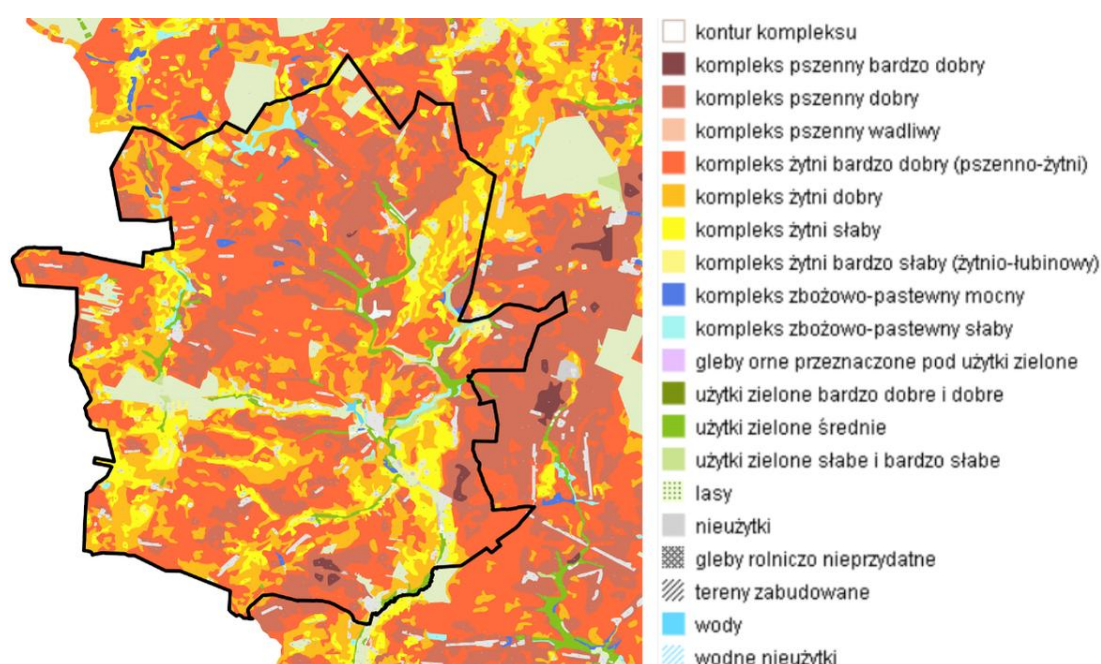
Rysunek 3. Gleby chronione na terenie gminy Błędów

Jednak znaczna część gleb w gminie Błędów, bo aż 74%, charakteryzuje się kwaśnym lub bardzo kwaśnym odczynem, co wymaga stosowania odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, takich jak wapnowanie i racjonalne nawożenie. Działania te są niezbędne dla podtrzymania i poprawy żyzności

gleb, a tym samym dla optymalizacji plonów. W próbkach glebowych stwierdzono także podwyższoną zawartość metali ciężkich tj. kadm, miedź, cynk. Wiąże się to z używaniem w dużej skali środków ochrony roślin w trakcie intensywnie prowadzonej produkcji sadowniczej.

Gleby piaszczyste, licznie występujące w gminie, są narażone na suszę ze względu na niską zdolność retencyjną. Ich lekkość powoduje także ryzyko erozji wietrznej, zwłaszcza na terenach niezabezpieczonych roślinnością. Problem ten można ograniczać poprzez odpowiednie metody agrotechniczne, takie jak stosowanie roślin okrywowych i wprowadzenie zabiegów poprawiających strukturę gleby.

Użytki zielone w gminie zajmują niewielką powierzchnię i są głównie zlokalizowane wzdłuż rzek i innych zbiorników wodnych. Występują tu głównie łąki i pastwiska średniej jakości, które mogą stanowić bazę paszową dla lokalnego chowu zwierząt.

Rysunek 4. Mapa glebowo-rolnicza dla gminy Błędów [źródło: <https://www.wrotamazowska.pl/>]

3.3.7. Klimat

Klimat gminy Błędów, zgodnie z podziałem R. Gumińskiego, należy do wschodniej, chłodniejszej (mazowieckiej) części dzielnicy środkowej, obejmującej dorzecza środkowej Warty i Wisły. Jest to jeden z najsuchszych obszarów w Polsce, z roczną sumą opadów nieprzekraczającą 550 mm. Liczba dni mroźnych wynosi od 30 do 50 rocznie, natomiast dni z przymrozkami występuje od 100 do 110. Sezon wegetacyjny trwa od 200 do 220 dni.

Podstawowe parametry klimatyczne regionu to:

- Średnia roczna temperatura: 7,2°C
- Średnia temperatura w lipcu (najcieplejszy miesiąc): 18,5°C
- Średnia temperatura w lutym (najzimniejszy miesiąc): -3,4°C
- Średnie zachmurzenie: 59,6%
- Średnia suma opadów rocznych: 541 mm

- Średnia długość okresu bezprzymrozkowego: 168 dni
- Liczba dni gorących (temperatura powyżej 25°C): 35–40 dni
- Liczba dni mroźnych (temperatura poniżej –10°C): 28 dni
- Liczba dni z opadem powyżej 0,1 mm: 42,6 dni

Średnia roczna temperatura w rejonie gminy Błędów wynosi około 7,5°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18,2°C, a najzimniejszym luty, w którym temperatura spada do średnio -3,4°C. Występowanie dni gorących oraz przymrozków wskazuje na duże wahania termiczne, co ma istotne znaczenie dla lokalnego rolnictwa. Ilość opadów jest niższa od średniej krajowej wynoszącej 600 mm, co może wpływać na dostępność wody dla upraw, zwłaszcza w okresach suszy.

3.3.8. Flora

Lasy

Struktura przestrzenna roślinności na terenie gminy Błędów jest ściśle związana z potencjałem siedliskowym. Najżyźniejsze obszary zostały przekształcone w pola uprawne, a lasy zachowały się głównie na terenach mniej atrakcyjnych rolniczo – w siedliskach borowych oraz podmokłych łągach. W efekcie lasy zajmują jedynie 4,5% powierzchni gminy (dane GUS 2023) i nie tworzą zwartych kompleksów, lecz rozproszone skupiska różnej wielkości.

W drzewostanach dominują lasy sosnowe, często z domieszką dębu, brzozy oraz innych gatunków liściastych. Można tu spotkać również drzewostany dębowe, grabowo-dębowe, brzozowo-dębowe, brzozowe i olchowe. Przeważają siedliska borowe, głównie bór świeży i bór mieszany świeży. W mniejszym zakresie występują także siedliska lasowe oraz lasy łąkowe, zlokalizowane w miejscach o większej wilgotności gleby.

Naturalne zbiorowiska roślinne dolin rzecznych i podmokłych

Zbiorowiska łąkowe zajmują niewielką powierzchnię gminy i koncentrują się głównie w dolinach rzek oraz wzdłuż cieków wodnych. Na skutek przeprowadzonych melioracji i intensywnego zagospodarowania terenu, roślinność szuwarowo-torfowiskowa uległa znacznemu ograniczeniu. Nieliczne enklawy tej roślinności zachowały się w dolinie Mogielanki oraz w rozproszonych, podmokłych zagłębieniach bezodpływowych rozsianych po całym obszarze gminy.

Zadrzewienia występują w formie pojedynczych drzew i krzewów lub niewielkich skupień, które nie tworzą zwartych kompleksów leśnych. Obecnie flora gminy Błędów ma charakter mozaikowy – obejmuje zarówno zbiorowiska naturalne i półnaturalne, jak i roślinność antropogeniczną, będącą wynikiem działalności człowieka.

3.3.9. Fauna

Różnorodność gatunkowa zwierząt na terenie gminy wynika z obecności zróżnicowanych ekosystemów, obejmujących lasy, pola uprawne, sady oraz łąki i pastwiska zlokalizowane w dolinach rzek i cieków wodnych. Grunty rolne stanowią głównie siedlisko dla pospolitych gatunków polnych, jednak obszar ten zamieszkują także zwierzęta związane zarówno z terenami otwartymi, jak i leśnymi, a także ptaki migrujące.

Największe skupiska fauny występują w kompleksach leśnych doliny Mogielanki, które stanowią ważną ostoję dla wielu gatunków ptaków, w tym objętych ochroną. Do najczęściej spotykanych należą bocian biały, łabędź niemy, przepiórka, perkozek, łyska, kokoszka wodna, strumieniówka oraz sieweczka rzeczna. Wśród ssaków licznie występują drobne gatunki, takie jak wiewiórki i jeże, a także większe drapieżniki, w tym lisy.

Na terenie gminy można również spotkać chronione gatunki ssaków, w tym wydry, borsuki i kuny leśne. Wśród większych zwierząt wyróżniają się dziki oraz sarny, które znajdują tu sprzyjające warunki do bytowania dzięki mozaikowemu krajobrazowi i obfitości naturalnych kryjówek.

3.3.10. Warunki aerosanitarne

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2020 poz. 284, 695) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GİOŚ na poziomie województw) co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie. Celem prowadzenia rocznych ocen jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref.

Województwo mazowieckie posiada 4 wydzielone strefy, do których należy:

- aglomeracja warszawska,
- miasto Radom,
- miasto Płock,
- strefa mazowiecka.

Gmina Błędów położona jest w obrębie strefy mazowieckiej o kodzie PL1404. Wyniki oceny jakości powietrza dla strefy mazowieckiej zgodnie z Raportem wojewódzkim za rok 2023 Departamentu Monitoringu Środowiska GIOŚ przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa [źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023]

[illegible]

W tabeli 3 zestawiono klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasa A lub C). W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za 2023 r. wszystkie strefy w województwie mazowieckim, dla klasyfikacji podstawowej dla ochrony roślin otrzymały klasę A.

Tabela 4. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin [źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023].

SO ₂	NO _x	O ₃
A	A	A

Na obszarze województwa mazowieckiego w roku 2023 wystąpiło przekroczenie poziomu celu długoterminowego, określonego dla stężenia ozonu w celu ochrony roślin. Strefa mazowiecka uzyskała w ocenie klasę D2, a przekroczenie objęło większość obszaru strefy.

3.4. Położenie terenu w stosunku do obszarów i obiektów chronionych

Południowe krańce gminy, w rejonie miejscowości Dańków, należą do Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Dolina Rzeki Mogielanki (PL.ZIPOP.1393.ZPK.89). Obszar ten został wyznaczony w celu ochrony unikalnych elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego doliny rzeki Mogielanki. Obejmuje on:

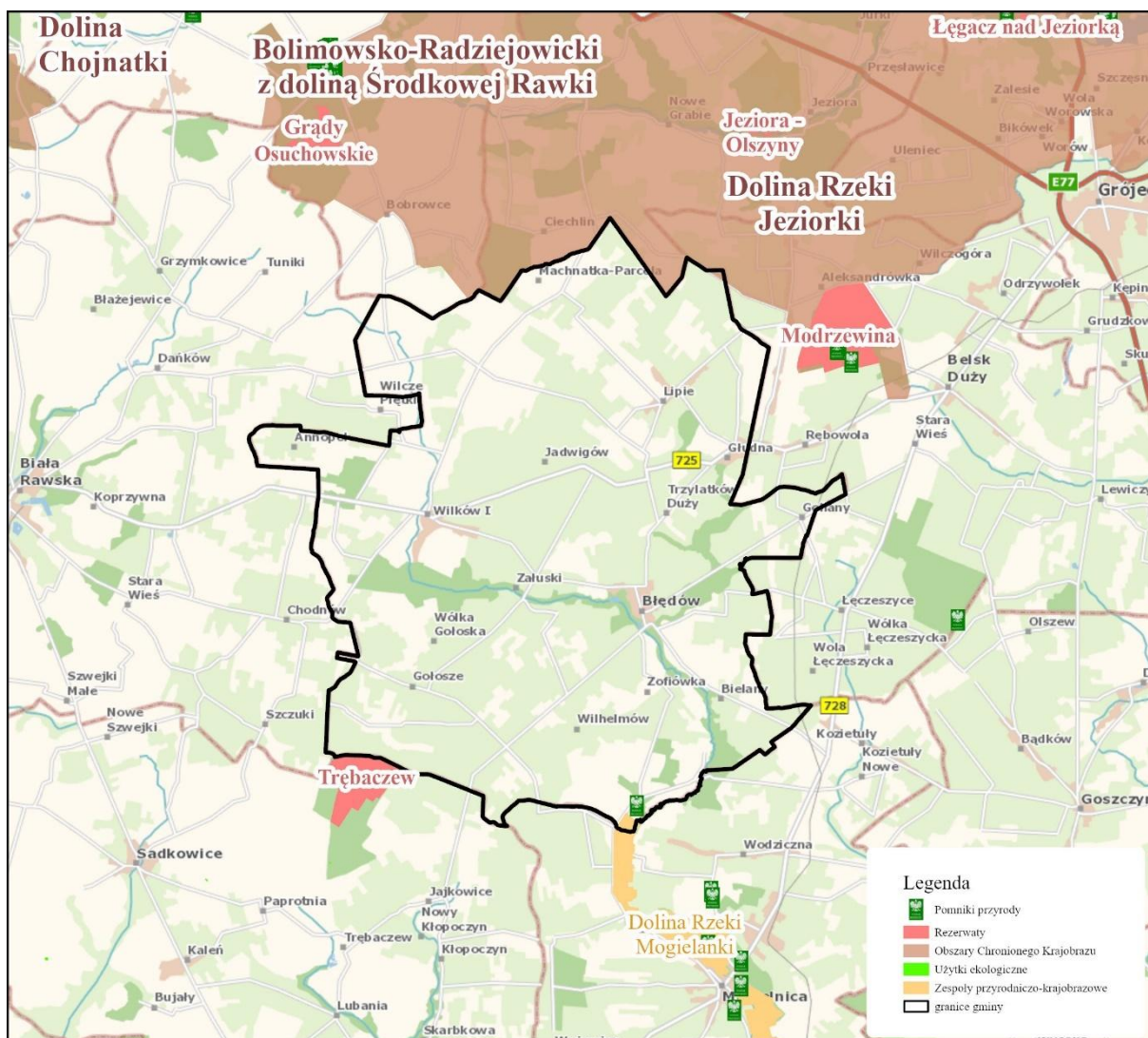
- zatorfioną dolinę rzeczną ze śladami dawnych eksploatacji torfu,
- niewielkie wydmy oraz wzgórza i pagórki morenowe,
- fragmenty łągu olszowego z licznymi małymi zbiornikami wodnymi,
- siedliska roślinne, w tym stanowiska wielu gatunków chronionych,
- siedliska zwierzęce, gdzie występują liczne gatunki objęte ochroną,
- naturalnie meandrujące koryto rzeki,
- cenne elementy krajobrazu kulturowego, takie jak ślady pogańskiego ośrodka kultu z pierwszego tysiąclecia oraz ruiny dawnych młynów wodnych ze stawami młyńskimi.

Północna granica gminy przylega natomiast do Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Jezioroki (PL.ZIPOP.1393.OCHK.168), którego niewielki fragment w rejonie miejscowości Konstantynów znajduje się w obrębie gminy. Jest to teren o wyjątkowym krajobrazie i dużej różnorodności ekosystemów. Pełni on ważną funkcję korytarza ekologicznego oraz stanowi atrakcyjne miejsce dla turystyki i rekreacji.

Na terenie gminy znajduje się jeden pomnik przyrody nieożywionej – głaz narzutowy z granitu o obwodzie 787 cm i wysokości 211 cm, zlokalizowany przy drodze do Woli Dańkowskiej.

Choć w granicach gminy nie występują rezerваты przyrody, to w jej bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się dwa:

- Rezerwat Trębaczew (PL.ZIPOP.1393.RP.111) – położony przy południowo-zachodniej granicy gminy,
- Rezerwat Modrzewina (PL.ZIPOP.1393.RP.859) – znajdujący się około 900 metrów na wschód od jej granic.

Rysunek 5. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Błędów i w jej sąsiedztwie [źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/>]

3.5. Powiązania przyrodnicze i funkcjonowanie środowiska

Korytarz ekologiczny zgodnie z art. 5 pkt. 2 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478.) to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Korytarze ekologiczne wyznacza się głównie w celu zapobiegania izolacji cennych obszarów i populacji je zamieszkujących. Zapewniają one połączenie tych obszarów w skali krajowej i międzynarodowej, w ten sposób chroniąc i odbudowując bioróżnorodność fauny i flory.

W 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków;

W 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej. Gmina Błędów Co istotne, gmina nie leży w zasięgu ponadlokalnych korytarzy ekologicznych łączących obszary należące do Europejskiej Sieci Natura 2000 ani w ich sąsiedztwie.

Gmina Błędów charakteryzuje się rozległymi terenami rolniczymi, które zajmują około 89% jej powierzchni. Dominują wśród nich uprawy trwałe, przede wszystkim sady jabłoniowe, nadające regionowi unikalny charakter i stanowiące główny filar lokalnej gospodarki. Obszary te, połączone z podobnymi terenami w sąsiednich gminach, tworzą spójny ekosystem, sprzyjający migracji zwierząt oraz zachowaniu różnorodności biologicznej.

Tereny rolnicze pełnią także istotną funkcję przyrodniczą. Zadrzewienia śródpolne, aleje drzew oraz niewielkie oczka wodne stanowią cenne siedliska dla ptaków i drobnej zwierzyny, wspierając lokalną bioróżnorodność.

Lasy zajmują około 4,5% powierzchni gminy, jednak nie tworzą zwartych kompleksów ani nie stanowią części większego układu leśnego. Najważniejszą rolę w lokalnym systemie ekologicznym pełni dolina rzeki Mogielanki, gdzie tereny leśne, zadrzewienia oraz użytki zielone tworzą naturalne korytarze migracyjne dla fauny.

3.6. Walory kulturowe, krajobrazowe oraz ochrona zabytków.

Krajobraz gminy Błędów tworzy mozaika pól uprawnych, kęp leśnych, dolin rzecznych i łąk, a także rozproszonej zabudowy wiejskiej – jednorodzinnej i siedliskowej. Jednym z kluczowych atutów krajobrazu są tereny leśne, choć nie tworzą one dużych, zwartych kompleksów. W strukturze leśnej dominują bory świeże i mieszane, natomiast w dolinie rzeki Mogielanki oraz innych cieków wodnych występują cenne lasy łęgowe.

Nieodłącznym elementem krajobrazu są także rozległe sady i inne uprawy trwałe, które nadają gminie niepowtarzalny charakter. To właśnie dzięki nim Błędów nazywany jest Największym Sadem Europy.

W intensywnie użytkowanym krajobrazie rolniczym ważną rolę odgrywają także niewielkie formy przestrzenne, które przyczyniają się do zachowania bioróżnorodności i harmonii krajobrazowej. Należą do nich aleje drzew wzdłuż dróg, parki przydworskie, zadrzewienia na cmentarzach, ogrody przydomowe oraz niewielkie zbiorniki wodne.

Na terenie gminy znajduje się ponad 60 zbiorników wodnych, z których największe koncentrują się w dolinie rzeki Mogielanki. Najważniejsze z nich to kompleks stawów w Błędowie i Wólce Dańkowskiej, które pełnią zarówno funkcję ekologiczną, jak i krajobrazową.

Na terenie gminy Błędów zachowały się zabytki – głównie związane z architekturą sakralną. Oprócz nich duże znaczenie mają także zespoły pałacowe z parkami oraz zespoły dworskie i folwarczne.

Na terenie gminy znajduje się obecnie 15 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytku. Oprócz tego część budynków i obiektów wpisanych jest do gminnej lub wojewódzkiej ewidencji zabytków. Gmina nie posiada zabytków ruchomych.

Na terenie gminy Błędów zinwentaryzowano 66 stanowisk archeologicznych. Większość z nich to ślady osadnicze, obejmujące okresy począwszy od paleolitu, poprzez epokę brązu, okres halszacki, lateński, wpływów rzymskich, wędrówek ludów, wczesnośredniowieczny, średniowiecze na okresie nowożytnym skończywszy.

Tabela 5. Obiekty i budynki wpisane do rejestru zabytków [źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa]

L.p.	Miejscowość	Obiekt/zespół	Adres	Informacje o wpisie do rejestru zabytków
1.	Błędów	Kościół par. p.w. św. Stanisława	Błędów 05-620 Błędów	283/A, 4.03.1985
2.	Błędów	kościół fil. pw. św. Prokopa Opata	Błędów 05-620 Błędów	284/A, 4.03.1985
3.	Błędów	plebania	Błędów 05-620 Błędów	284/A, 4.03.1985
4.	Błędów	cmentarz par. rzym.-kat., 1 poł. XIX	Błędów 05-620 Błędów	378/A z 23.03.1988
5.	Błędów	zespół pałacowo-parkowy - pałac (ruina) - pawilony - park	Błędów 05-620 Błędów	463/A/62, 23.03.1962 29/A, 25.04.1980
6.	Dańków	zespół dworski i folwarczny, XIX/XX - dwór - park - folwark	Dańków 05-620 Błędów	A-959, 23.03.1962, 20.12.1999
7.	Ignaców	chałupa, poł. XIX	Ignaców 05-620 Błędów	1168, 22.05.1975
8.	Lipie	kościół par. pw. Świętej Trójcy, XVI, XX	Lipie 05-620 Błędów	477/A/62, 23.03.1962 80/A/81, 10.03.1981
9.	Machnatka	dwór, XVIII/XIX, pocz. XX.	Machnatka 05-620 Błędów	242/A, 23.02.1984
10.	Trzylatków	dwór, XIX,	Trzylatków 05-620 Błędów	479/62, 23.03.1962
11.	Wilków Drugi	zespół dworski, XIX/XX - dwór - park	Wilków Drugi 05-620 Błędów	: 553/A, 31.12.1998
12.	Wilków Pierwszy	kościół par. pw. św. Wawrzyńca, drewn., XIX	Wilków Pierwszy 05-620 Błędów	489/A/62, 23.03.1962 182/A, 15.10.1982
13.	Wilków Pierwszy	dzwonnica	Wilków Pierwszy 05-620 Błędów	489/A/62, 23.03.1962 182/A, 15.10.1982
14.	Wilków Pierwszy	nagrobek arch. Jakuba Kubickiego, 1833	Wilków Pierwszy 05-620 Błędów	287/B/183/98, 8.11.1958

15.	Roztworów Goliany	Grójecka Kolej Dojazdowa	Roztworów 05-620 Błędów Goliany 05-620 Błędów	1586-A, 30.05.1994
-----	----------------------	--------------------------	--	--------------------

Tabela 6. Obiekty i budynki wpisane do gminnej ewidencji zabytków [źródło: Gminna Ewidencja Zabytków]

	Miejscowość	Zabytek	Adres	Nr działki	Czas powstania	Rejestr zabytków	
						Nr rejestru	Data decyzji
1.	Bielany	Dwór w zespole dworskim	Bielany nr 22	nr 5/42 obręb: PGO BIELANY ID: 140602_2.0034.5/42	1909-1910		
2.	Bielany	Rządcówka w zespole dworskim	Bielany nr 30	nr 5/5 obręb: PGO BIELANY ID: 140602_2.0034.5/5	1934 r.		
3.	Bielany	Czworak w zespole dworskim	Bielany nr 23	nr 5/20 obręb: PGO BIELANY ID: 140602_2.0034.5/20	1909-1910		
4.	Bielany	Czworak w zespole dworskim	Bielany nr 24	nr 5/19 obręb: PGO BIELANY ID: 140602_2.0034.5/19	1909-1910		
5.	Bielany	Stajnia w zespole dworskim	Bielany	nr 5/42 obręb: PGO BIELANY ID: 140602_2.0034.5/42	1909-1910		
6.	Bielany	Park krajobrazowy w zespole	Bielany	nr 5/42 obręb: PGO BIELANY ID: 140602_2.0034.5/42	1909-1910		
7.	Błędów	Kościół p.w. św. Prokopa	ul. Stary Rynek nr 11	nr 464 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.464	1935-1938	284/ A	04.03.198 5
8.	Błędów	Kapliczka murowana	ul. Stary Rynek	nr 555 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.555	1948		
9.	Błędów	Plebania murowana	ul. Stary Rynek nr 13	nr 492/1 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.492/1	1827 r.		

10.	Błędów	Pocztą, ob. budynek mieszkalny	ul. Stary Rynek 15	nr 491/1 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.491/1	I. 20-te XX w.		
11.	Błędów	Sale katechetyczne, ob. dom mieszkalny	ul. Stary Rynek 17	nr 486 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.486	ok. 1925 r.		
12.	Błędów	Młyn, dom mieszkalny	ul. Stary Rynek 23	nr 484/4 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.484/4	I. 30-te XX w.		
13.	Błędów	Kościół parafialny p.w. św. Józefa	ul. Nowy Rynek nr 22	nr 393 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.393	1882-1884	283/ A	04.03.198 5
14.	Błędów	Pawilon w zespole pałacowo-parkowym	ul. Parkowa nr 7	nr 21/1 obręb: PGR BŁĘDÓW ID: 140602_2.0035.21/1	1802-1808	463/ A/62 29/A	23.03.196 2 25.05.198 0
15.	Błędów	Pawilon w zespole pałacowo-parkowym	ul. Parkowa nr 7	nr 21/1 obręb: PGR BŁĘDÓW ID: 140602_2.0035.21/1	1802-1808	463/ A/62 29/A	23.03.196 2 25.05.198 0
16.	Błędów	Pawilon w zespole pałacowo-parkowym	ul. Parkowa nr 7	nr 21/1 obręb: PGR BŁĘDÓW ID: 140602_2.0035.21/1	1802-1808	463/ A/62 29/A	23.03.196 2 25.05.198 0
17.	Błędów	Pawilon w zespole pałacowo-parkowym	ul. Parkowa nr 7	nr 21/1 obręb: PGR BŁĘDÓW ID: 140602_2.0035.21/1	1802-1808	463/ A/62 29/A	23.03.196 2 25.05.198 0
18.	Błędów	Park w zespole pałacowo-parkowym	ul. Parkowa	nr 21/1 obręb: PGR BŁĘDÓW ID: 140602_2.0035.21/1	1802-1808	463/ A/62 29/A	23.03.196 2 25.05.198 0
19.	Błędów	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki		nr 487 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.487	1802-1808	378/ A	23.03.198 8
20.	Błędów	Dom	ul. Długa 2	nr 313 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.313	1 poł. XIX w.		
21.	Błędów	Dom	ul. Długa 14	nr 513 obręb: BŁĘDÓW ID:	pocz. XX w.		

				140602_2.0003.513			
22.	Błędów	Kapliczka	ul. Długa	nr 224 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.224	poł. XX w.		
23.	Błędów	Dom	ul. Kościelna 8 i 10	nr 409 i 410 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.409 i 410	1924 r.		
24.	Błędów	Dom	ul. Nowy Rynek 7 i 9	nr 402 i 401 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.402 i 401	1 ćw. XX w.		
25.	Błędów	Dom	ul. Nowy Rynek 11	nr 400 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.400	1926 r.		
26.	Błędów	Dom	ul. Nowy Rynek 10 i 12	nr 343/1 i 343/2 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.342/1 i 343/2	1930 r.		
27.	Błędów	Dom	ul. Nowy Rynek 21	nr 396/1 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.396/1	1 poł. XIX w.		
28.	Błędów	Kapliczka	ul. Sadurkowsk a	nr 288/2 obręb: BŁĘDÓW ID: 140602_2.0003.288/2	XIX/XX w.		
29.	Dańków	Dwór w zespole dworsko- folwarcznym	Dańków	nr 25/2 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.25/2	1 ćw. XIX w.	482/ A/62 28A	23.03.196 2 20.12.199 9
30.	Dańków	Gorzelnia w zespole dworsko- folwarcznym	Dańków	nr 21/2 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.21/2	1905 r.	482/ A/62 28A	23.03.196 2 20.12.199 9
31.	Dańków	Lamus gorzelni w zespole dworsko- folwarcznym	Dańków	nr 21/2 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.21/2	1905 r.	482/ A/62 28A	23.03.196 2 20.12.199 9
32.	Dańków	Laboratorium	Dańków	nr 17/1	1908 r.	482/	23.03.196

		w zespole dworsko-folwarcznym		obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.17/1		A/62 28A	2 20.12.1999
33.	Dańków	Stodoła w zespole dworsko-folwarcznym	Dańków	nr 17/1 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.17/1	1908 r.	482/ A/62 28A	23.03.1962 20.12.1999
34.	Dańków	Obora w zespole dworsko-folwarcznym	Dańków	nr 17/1 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.17/1	1900 r.	482/ A/62 28A	23.03.1962 20.12.1999
35.	Dańków	Wozownia w zespole dworsko-folwarcznym	Dańków	nr 17/1 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.17/1	1905 r.	482/ A/62 28A	23.03.1962 20.12.1999
36.	Dańków	Spichlerz w zespole dworsko-folwarcznym	Dańków	nr 25/2 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.25/2	1900 r.	482/ A/62 28A	23.03.1962 20.12.1999
37.	Dańków	Park w zespole dworsko-folwarcznym	Dańków	nr 25/2, 25/3 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.25/2, 25/3	1 poł. XIX w.	482/ A/62 28A	23.03.1962 20.12.1999
38.	Dańków	Czworak I w zespole dworsko-folwarcznym, obecnie dom mieszkalny	Dańków nr 14	nr 25/3 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.25/3	1910-1939 r.		
39.	Dańków	Czworak I w zespole dworsko-folwarcznym, obecnie dom mieszkalny	Dańków nr 36	nr 8/23 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.8/23	1914 r.		
40.	Dańków	Kapliczka murowana z figurą Jana Nepomucena	Dańków	nr 8/23 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.8/23	1 poł. XIX w.		
41.	Dańków	Kapliczka murowana	Dańków	nr 7 obręb: DAŃKÓW SHR 140602_2.0013.7	1947 r.		
42.	Głudna	Dwór, obecnie dom mieszkalny	Głudna nr 35	nr 188 obręb: GŁUDNA 140602_2.0015.188	I. 20-te XX w.		

43.	Goliany	Park w zespole dworskim	Goliany	nr 161/1 obręb: GOLIANY 140602_2.0016.161/1	pocz. XX w.		
44.	Goliany	Kapliczka	Goliany	nr 161/1 obręb: GOLIANY 140602_2.0016.161/1	ok. 1863 r., odnawiana 1962, 2022 r.		
45.	Ignaców	Kapliczka przydrożna	Ignaców	nr 82 obręb: IGNACÓW 140602_2.0020.82	1918 r.		
46.	Lipie	Kościół parafialny p.w. św. Trójcy	Lipie nr 33	nr 163/2 obręb: LIPIE 140602_2.0027.163/2	1 ćw. XVII w., XVIII w., 1917-1918, 1924-1931.	477/ A/62	23.03.196 2
47.	Lipie	Organistówka	Lipie nr 34	nr 163/2 obręb: LIPIE 140602_2.0027.163/2	ok. 1910 r.		
48.	Lipie	Dwór w zespole dworskim	Lipie nr 37	nr 3/24 obręb: PGR LIPIE 140602_2.0036.3/24	poł. XIX w.		
49.	Lipie	Park w zespole dworskim	Lipie	nr 3/24 obręb: PGR LIPIE 140602_2.0036.3/24	2 poł. XIX w.		
50.	Lipie	Cmentarz	Lipie	nr 20 obręb: SAKÓWKA 140602_2.0038.20	ok. 1860 r.		
51.	Lipie	Kapliczka św. Jana Nepomucena	Lipie	nr 38 obręb: SAKÓWKA 140602_2.0038.38	pocz. XVIII w.?		
52.	Machnatka	Dom drewniany	Machnatka nr 5	nr 29/5 obręb: MACHNATKA 140602_2.0029.29/5	I. 20-te XX w.		
53.	Machnatka	Dom drewniany	Machnatka nr 23	nr 27/1 obręb: MACHNATKA 140602_2.0029.27/1	1924 r.		
54.	Machnatka	Kapliczka krzyż przydrożny	Machnatka	nr 27/1 obręb: MACHNATKA 140602_2.0029.27/1	koniec XX w.		
55.	Machnatka-Parcela	Dwór	Machnatka-Parcela nr 40A	nr 31/14 obręb: MACHNATKA PARCELA 140602_2.0030.31/14	XVIII/XIX w.	242/ A	23.02.196 4
56.	Machnatka-Parcela	Park krajobrazowy	Machnatka-Parcela	nr 31/14 obręb: MACHNATKA	XVIII/XIX w.		

				PARCELA 140602_2.0030.31/14			
57.	Pelinów	Kapliczka murowana	Pelinów	nr 48/7 obręb: WOLA DAŃKOWSKA 140602_2.0048.48/7	1936 r.		
58.	Wilhelmów	Dom drewniany	Wilhelmów	nr 58 obręb: WILHELMÓW 140602_2.0043.58	I. 20-te XX w.		
59.	Wilhelmów	Dom drewniany	Wilhelmów nr 23	nr 52 obręb: WILHELMÓW 140602_2.0043.52	pocz. XX w.		
60.	Wilków Drugi	Dwór w zespole dworskim	Wilków Drugi nr 130	nr 194/1 obręb: WILKÓW II 140602_2.0046.194/1	1899 r.	553/ A	31.12.199 8
61.	Wilków Drugi	Park w zespole dworskim	Wilków Drugi	nr 193/1, 194/1 obręb: WILKÓW II 140602_2.0046.193/1 ,194/1	1 poł. XIX w., k. XIX w., pocz. XX w.	553/ A	31.12.199 8
62.	Wilków Drugi	Gorzelnia w zespole dworskim	Wilków Drugi	nr 193/1 obręb: WILKÓW II 140602_2.0046.193/1	k. XIX w.		
63.	Wilków Drugi	Magazyn w zespole dworskim	Wilków Drugi	nr 193/1 obręb: WILKÓW II 140602_2.0046.193/1	k. XIX w.		
64.	Wilków Pierwszy	Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca	Wilków Pierwszy	nr 437 obręb: WILKÓW I 140602_2.0045.437	1618 r.	496/ A/62 182/ A	23.03.196 2 15.10.198 2
65.	Wilków Pierwszy	Plebania, obecnie salka katechetyczna	Wilków Pierwszy	nr 436 obręb: WILKÓW I 140602_2.0045.436	XIX/XX w.		
66.	Wilków Pierwszy	Cmentarz rzymskokatolic ki	Wilków Pierwszy	nr 431 obręb: WILKÓW I 140602_2.0045.431	1837 r.		
67.	Wilków Pierwszy	Dom drewniany	Wilków Pierwszy nr 115	nr 323/2 obręb: WILKÓW I 140602_2.0045.323/2	pocz. XX w.		
68.	Wólka Dańkowska	Młyn w zespole dworskim, obecnie dom mieszkalny	Wólka Dańkowska nr 3	nr 60 obręb: WÓLKA DAŃKOWSKA ID: 140602_2.0049.60	1916 r.		
69.	Załuski	Dom młynarza	Załuski nr 7	nr 109 obręb: ZAŁUSKI 140602_2.0053.109	1 ćw. XX w.		

70.	Załuski	Młyn wodno-motorowy	Załuski	nr 109 obręb: ZAŁUSKI 140602_2.0053.109	1937 r.		
71.	Załuski	Kapliczka murowana	Załuski	nr 344 obrub: ZAŁUSKI 140602_2.0053.344	ok. 1930 r.		
72.	Załuski	Kapliczka murowana	Załuski	nr 70/2 obręb: ZAŁUSKI 140602_2.0053.70/2	XIX/XX w.		

Tabela 7. Obiekty i budynki wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków [źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa]

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Data wpisania do WEZ
1.	Trzylatków Duży	dwór	1. poł. XIX w.	04.06.1955
2.	Wilków Drugi	poczt. d. dom mieszkalny	XIX w.	01.11.1959
3.	Wilków Drugi	kuźnia	XIX w.	01.11.1959
4.	Wilków Drugi	park	1. poł. XIX w.	01.01.1980
5.	Wilków Drugi	rotunda	1874 r.	01.01.1959
6.	Wilków Pierwszy	kościół par. pw. św. Wawrzyńca	pocz. XVII w.	03.06.1955
7.	Wilków Pierwszy	dwór	przełom XIX/XX w.	05.06.1955
8.	Wilków Pierwszy	cmntarz rzymskokatolicki	1837 r.	11.07.1987
9.	Wilków Pierwszy	dzwonnica	1. poł. XIX w.	01.11.1959
10.	Cesinów-Las	kapliczka przydrożna	1948 r.	15.09.1994
11.	Dańków	zespół dworski	1. ćw. XIX w.	01.10.1990
12.	Dańków	spichlerz	1843 r.	01.01.1960
13.	Dańków	obora	1900 r.	01.07.1999
14.	Dańków	wozownia w zespole dworsko-folwarcznym	1905 r.	01.08.2016
15.	Dańków	dwór	1. ćw. XIX w.	01.07.1960
16.	Dańków	domek	1855 r.	01.07.1960
17.	Dańków	gorzelnia	1905 r.	01.10.1990
18.	Dańków	oficina	1905 r.	01.01.1960
19.	Dańków	oficina (lewa)	koniec XVIII w.	01.01.1960
20.	Dańków	stodoła i laboratorium	1908 r.	01.07.1999
21.	Dańków	obora opasów	1900 r.	01.07.1999
22.	Dańków	magazyn surówki przy gorzelni	1905 r.	01.07.1999
23.	Dańków	chlewik gorzelni	1905 r.	01.07.1999
24.	Dańków	rządówka	1855 r.	01.07.1999
25.	Dańków	magazyn narzędzi	1914 r.	01.07.1999
26.	Dańków	magazyn zboża	1928 r.	01.07.1999
27.	Dańków	magazyn narzędzi i pomieszczenia socjalne	1934 r.	01.07.1999
28.	Dańków	kapliczka przydrożna	1. poł. XIX w.	01.10.1967

29.	Głudna	park	pocz. XX w.	18.08.1993
30.	Huta Błędowska	chata nr 13	poł. XIX w.	01.01.1960
31.	Bielany	dwór (rządcówka)	1934 r.	01.09.1994
32.	Bielany	park	przełom XIX/XX w.	01.08.1994
33.	Błędów	dom	koniec XVIII w.	01.11.1959
34.	Błędów	dom	1. poł. XIX w.	01.11.1959
35.	Błędów	kościół par. pw. Opieki św. Józefa	1882 - 1884	23.03.1987
36.	Błędów	dom	poł. XIX w.	01.11.1959
37.	Błędów	młyn wodny	1928 r.	01.04.1989
38.	Błędów	kościół fil. pw. św. Prokopa	1935 - 1938	27.03.1987
39.	Błędów	plebania	1827 r.	01.11.1959
40.	Błędów	pawilon 2	2. poł. XVIII w.	01.11.1959
41.	Błędów	pawilon	2. poł. XVIII w.	01.11.1959
42.	Błędów	pawilon 3	2. poł. XVIII w.	01.11.1959
43.	Błędów	pawilon 4	2. poł. XVIII w.	01.11.1959
44.	Błędów	dwór	2. poł. XVIII .w.	01.11.1959
45.	Błędów	cmentarz żydowski	2. poł. XIX w.	01.08.1985
46.	Błędów	cmentarz rzymskokatolicki	data nieznana	05.07.1987
47.	Błędów	park	pocz. XIX w.	01.01.1982
48.	Lipie	kościół karmelitów par. pw. św. Trójcy	1. ćw. XVII w.	22.05.1955
49.	Lipie	dwór	poł. XIX w.	01.01.1993
50.	Lipie	park	2. poł. XIX w.	11.06.1993
51.	Lipie	kapliczka przydrożna	przełom XVII/XVIII w.	22.05.1955
52.	Lipie	kapliczka przydrożna	1958 r.	15.09.1994
53.	Lipie	cmentarz rzymskokatolicki	data nieznana	03.07.1987
54.	Machnatka	dwór	1801 r.	18.05.1975
55.	Machnatka	park	poł. XIX w.	01.08.1994

Tabela 8. Stanowiska archeologiczne [źródło: Gminna Ewidencja Zabytków]

	Zweryfikowana nazwa miejscowości	Nazwa miejscowości w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków	Nr st. w miejsc	Nr obsz. AZP / Nr stan. na obszarze	Nr st. na obsz.	Funkcja – chronologia stanowiska (przynależność kulturowa)	Forma ochrony
1.	Bielany	Bielany	1	66-63	21	ślad osadnictwa – wczesna epoka brązu osada? – nowożytność (XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
2.	Bielany	Dąbrówka Stara	(2)*	66-63	22	ślad osadnictwa – późna ep. brązu – wcz. ep. żelaza (k. łużycka) ślad osadnictwa – nowożytność (XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
3.	Bielany	Dąbrówka Stara	(3)*	66-63	23	ślad osadnictwa – neolit (KPL) ślad osadnictwa – neolit ślad osadnictwa - epoka brązu (k. łużycka) ślad osadnictwa – młodszy ok. przedrzymski (k. przeworska)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
4.	Błędów	Błędów	1	66-63	1	ślad osadnictwa – neolit	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
5.	Błędów	Błędów	2	66-63	2	cmentarzysko – nieokreślona	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
6.	Błędów	Błędów	3	66-63	3	cmentarz żydowski – do II wojny światowej (?)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
7.	Błędów	Błędów	4	66-63	4	grobla? („droga napoleońska”) - nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
8.	Błędów	Błędów	5	66-63	5	cmentarzysko – nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
9.	Błędów	Błędów	7	66-63	35	ślad osadnictwa – późne średniowiecze (XV w.) ślad osadnictwa – nowożytność (XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
10.	Błędów	Błędów	8	66-63	36	ślad osadnictwa – późne średniowiecze/nowożytność (XV-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
11.	Dąbrówka Nowa	Dąbrówka Nowa	1	66-63	32	ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze (XII-XIII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
12.	Dąbrówka Nowa	Dąbrówka Nowa	2	66-63	33	ślad osadnictwa – późne średniowiecze/nowożytność (XV-XV w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
13.	Dąbrówka Nowa	Dąbrówka Nowa	3	66-63	34	ślad osadnictwa – nowożytność (XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków

14.	Dąbrówka Nowa	Dąbrówka Nowa	4	66-64	5	śląd osadnictwa – późne średniowiecze(XIII-XV w.) osada – późne średniowiecze/nowożytność (XIV-XVII, XVIII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
15.	Dąbrówka Nowa	Dąbrówka Nowa	5	66-64	8	śląd osadnictwa – okres wpływów rzymskich (k. przeworska) śląd osadnictwa – starożytność-wczesne średniowiecze osada? - późne średniowiecze (XIV- XV w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
16.	Dąbrówka Nowa	Dąbrówka Stara	1	66-63	7	dwór? – nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
17.	Dąbrówka Nowa	Golianki	(3)*	66-63	29	śląd osadnictwa – okres wpływów rzymskich (k. przeworska) śląd osadnictwa – późne średniowiecze	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
18.	Dąbrówka Stara	Dąbrówka Stara	4	66-63	24	osada – wczesne średniowiecze (XII-XIII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
19.	Dąbrówka Stara	Dąbrówka Stara	5	66-63	25	śląd osadnictwa – młodszy ok. przedrzymski (k. przeworska) śląd osadnictwa – okres wpływów rzymskich (k. przeworska) śląd osadnictwa – późne średniowiecze (XIV-XVI w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
20.	Dąbrówka Stara	Dąbrówka Stara	6	66-63	26	śląd osadnictwa – nowożytność (XVI-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
21.	Głudna	Głudna	1	66-64	4	śląd osadnictwa – średniowiecze	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
22.	Głudna	Głudna	1	65-64	2	śląd osadnictwa – późne średniowiecze	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
23.	Głudna	Głudna	2	65-64	3	śląd osadnictwa – późne średniowiecze	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
24.	Głudna	Głudna	3	65-64	4	śląd osadnictwa – późne średniowiecze	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
25.	Głudna	Trzylatków Mały	(5)*	65-63	6	cmentarzysko – nieokreślona	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
26.	Golianki	Golianki	1	66-63	27	osada – wczesne średniowiecze (XII-XIII w.) osada – nowożytność (XVI-	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków

						XVII w.)	
27.	Golianki	Golianki	2	66-63	28	osada? – wczesne średniowiecze (XII-XIII w.) osada – późne średniowiecze- nowożytność (XV-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
28.	Golianki	Golianki	4	66-64	2	ślad osadnictwa – późne średniowiecze/nowożytność (XIV-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
29.	Goliany	Goliany	1	66-64	1	znalezisko luźne – nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
30.	Goliany	Goliany	2	66-64	3	ślad osadnictwa – epoka kamienia – epoka brązu ślad osadnictwa – epoka brązu-wcz. epoka żelaza (k. łużycka)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
31.	Kazimierki	Kazimierki	1	67-62	10	ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze osada – średniowiecze	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
32.	Machnatka- Parcela	Machnatka	(1)*	65-63	4	cmentarzysko – nowożytność?	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
33.	Oleśnik	Oleśnik	2	66-63	19	osada – nowożytność (XVI- XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
34.	Trzylatków Duży	Sadurki	(1)*	66-63	31	osada? – nowożytność (XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
35.	Trzylatków Duży	Trzylatków Mały	1	65-63	1	osada? – nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
36.	Trzylatków Duży	Trzylatków Mały	1	66-63	30	ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze? (XIII-XIV w.) osada? – późne średniowiecze- nowożytność (XV-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
37.	Trzylatków Duży	Trzylatków Mały	2	65-63	2	osada? - późne średniowiecze/nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
38.	Trzylatków Duży	Trzylatków Mały	3	65-63	3	ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze (XIII-XIV w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
39.	Trzylatków Duży	Trzylatków Mały	4	65-63	5	cmentarzysko – nieokreślona	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
40.	Trzylatków Duży	Trzylatków Mały	6	65-63	7	dwór – nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
41.	Wilcze Średnie	Wilcze Średnie	1	65-62	5	osada – nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej

							ewidencji zabytków
42.	Wilhelmów	Wilhelmów	1	67-63	13	śląd osadnictwa – paleolit schyłkowy (k. świderska) śląd osadnictwa – nowożytność (XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
43.	Wilków Drugi	Wilków	(1)*	66-62	5	śląd osadnictwa – starożytność ślad osadnictwa – nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
44.	Wilków Drugi	Wilków	(5)*	66-63	12	śląd osadnictwa – starożytność śląd osadnictwa – późne średniowiecze (XV-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
45.	Wilków Drugi	Załuski	(5)*	66-63	40	śląd osadnictwa – późne średniowiecze/nowożytność (XV-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
46.	Wilków Pierwszy	Wilków	(1)*	66-63	8	cmmentarzysko – nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej .ewidencji zabytków
47.	Wilków Pierwszy	Wilków	(1)*	65-62	9	śląd osadnictwa – późne średniowiecze/nowożytność	.Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
48.	Wilków Pierwszy	Wilków	(2)*	66-63	9	osada – nowożytność (XVI- XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
49.	Wilków Pierwszy	Wilków	(3)*	66-63	10	śląd osadnictwa – nowożytność (XVI-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
50.	Wilków Pierwszy	Wilków	(4)*	66-63	11	osada – późne średniowiecze/nowożytność (XVI-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
51.	Wólka Dańkowska	Wólka Dańkowska	1	67-63	8	śląd osadnictwa – epoka brązu (k. trzciniecka?)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
52.	Wólka Dańkowska	Wólka Dańkowska	2	67-63	9	śląd osadnictwa – epoka brązu-epoka żelaza osada – wczesne średniowiecze-późne średniowiecze (XIII-XIV w.) osada/wieś – późne średniowiecze- nowożytność (XIV?-XVI w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
53.	Wólka Kurdybanowska	Wólka Kurdybanowska	2	66-63	15	śląd osadnictwa – wczesne średniowiecze (XII-XIII w.) osada – nowożytność (XVI- XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
54.	Wólka Kurdybanowska	Julianów	(1)*	66-63	16	śląd osadnictwa – nowożytność (XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
55.	Załuski	Załuski	1	66-63	6	grób – nowożytność (XVIII- XIX w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków

56.	Załuski	Załuski	2	66-63	37	cmmentarzysko? – nieokreślona	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
57.	Załuski	Załuski	3	66-63	38	śląd osadnictwa – mezolit-neolit śląd osadnictwa - nowożytność	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
58.	Załuski	Załuski	4	66-63	39	śląd osadnictwa – późne średniowiecze/nowożytność (XV-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
59.	Załuski	Wólka Kurdybanowska	(1)*	66-63	13	śląd osadnictwa – późne średniowiecze (XIV-XV w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
60.	Załuski	Śmiechówek	(1)*	66-63	14	śląd osadnictwa – wczesne średniowiecze (XII-XIII w.) osada – nowożytność (XVI-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
61.	Zofiówka	Zofiówka	1	67-63	10	śląd osadnictwa – epoka brązu (k. trzciniecka?)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
62.	Zofiówka	Zofiówka	2	67-63	11	śląd osadnictwa – późne średniowiecze (XIV w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
63.	Zofiówka	Zofiówka	3	67-63	12	śląd osadnictwa – okres nowożytny (XVI-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
64.	Zofiówka	Błędów	(6)*	66-63	17	śląd osadnictwa – późne średniowiecze/nowożytność (XV-XV w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
65.	Zofiówka	Oleśnik	(1)*	66-63	18	śląd osadnictwa – młodszy ok. przedrzymski (k. przeworska) osada? – wczesne średniowiecze (XII-XIII w.) osada – nowożytność (XVI-XVII w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków
66.	Zofiówka	Oleśnik	(3)*	66-63	20	śląd osadnictwa – nowożytność (XVI w.) osada? – nowożytność (XVII-XX w.)	Stanowisko w wojewódzkiej ewidencji zabytków

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń planu ogólnego

Zgodnie z art. 67 ust. 4 Ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw od dnia utraty mocy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w danej gminie, uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo jego zmiany jest możliwe, jeżeli w danej gminie wszedł w życie plan ogólny gminy, chyba że:

- 1) przed dniem utraty mocy studium uwarunkowań, i kierunków zagospodarowania

przestrzennego gminy w danej gminie ogłoszono o terminie wyłożenia projektu tego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo jego zmiany do publicznego wglądu,

- 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo jego zmiana dotyczy wyłącznie lokalizacji inwestycji celu publicznego lub
- 3) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo jego zmiana dotyczy wyłącznie lokalizacji inwestycji w zakresie gospodarowania strategicznymi zasobami naturalnymi kraju w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju lub działalności, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

Oznacza to, że co do zasady nie będzie możliwości uchwalenia nowego lub zmiany obowiązującego planu miejscowego ani wydania decyzji WZ, co powoduje, że należy rozpatrzyć dwa scenariusze rozwoju gminy:

- pozostawienie dotychczasowego użytkowania, bez przeprowadzania nowych inwestycji,
- zagospodarowanie gminy zgodnie z obowiązującymi planami miejscowymi.

W przypadku braku realizacji założeń projektu Planu ogólnego dotyczących środowiska przyrodniczego, jego stan na analizowanym obszarze pozostanie bez zmian. Przyjmuje się również, że obecne użytkowanie terenów nie wpłynie znacząco na pozostałe komponenty środowiska, takie jak roślinność, zwierzęta, zasoby naturalne, gleby, powierzchnię ziemi oraz wody powierzchniowe i podziemne.

Dotychczasowe użytkowanie terenów oraz przyjęte kierunki rozwoju gminy Błędów są zgodne z jej uwarunkowaniami przyrodniczymi. Gmina charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią komunikacyjną, co sprzyja jej rozwojowi i zwiększa atrakcyjność inwestycyjną.

W ostatnich latach obserwuje się intensyfikację budownictwa mieszkaniowego, co odpowiada na rosnące zapotrzebowanie na nowe lokale. Jednak wzrost liczby inwestycji prowadzi również do zwiększenia ruchu samochodowego, co przyczynia się do emisji zanieczyszczeń liniowych, degradacji wierzchnich warstw gleby oraz lokalnych zmian w kierunkach spływu wód powierzchniowych. Wzmożony ruch drogowy powoduje także akumulację metali ciężkich w glebie, takich jak ołów, kadm i nikiel, oraz negatywnie wpływa na klimat akustyczny, przyczyniając się do zwiększenia poziomu hałasu.

Gmina Błędów zachowuje swój rolniczy charakter, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa, które stanowi kluczowy element lokalnej gospodarki. Choć działalność rolnicza nie generuje istotnych zmian środowiskowych, zabudowa dolin rzecznych stanowi wyzwanie, ograniczając korytarze ekologiczne związane z ekosystemami wodno-łukowymi i zmniejszając ich funkcjonalność.

W ostatnich latach znacząco poprawiła się jakość środowiska naturalnego, głównie za sprawą rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Dzięki tym inwestycjom poprawie uległ stan zarówno wód powierzchniowych, jak i podziemnych.

Zgodnie z założeniami „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Grójeckiego na lata 2024-2030”,

dalsza modernizacja infrastruktury stanowi kluczowy element strategii zrównoważonego rozwoju regionu.

Gmina Błędów konsekwentnie podejmuje działania mające na celu harmonijny rozwój, łącząc potrzeby mieszkańców z troską o środowisko naturalne. Kierunek ten został jasno określony w „Strategii Rozwoju Gminy Błędów na lata 2024-2030”, podkreślając dążenie do ochrony zasobów przyrodniczych i poprawy jakości życia mieszkańców

3.8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Do podstawowych problemów ochrony środowiska na analizowanym obszarze należą:

- Niedostatecznie rozwinięta gospodarka wodno-ściekowa – wg danych GUS na rok 2023 jedynie 18% budynków mieszkalnych podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej, natomiast do sieci wodociągowej 32,8% (wzrost następująco o 1,1 p.p. i 2,1 p.p. w stosunku do roku poprzedniego)
- Lokalizacja na terenie gminy Błędów zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej tj. AGROSIMEX Sp. z o.o.
- Degradacja gleb spowodowana intensyfikacją sadownictwa - stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów chemicznych może prowadzić do zanieczyszczenia gleby i wód podziemnych. Problemem jest także erozja gleby spowodowana monokulturą sadowniczą.
- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych – nieszczelne szamba w gospodarstwach oraz spływ wód zawierających wykorzystywane w rolnictwie pestycydy i nawozy powoduje ryzyko zanieczyszczenia wód.
- Niska i malejąca lesistość – gmina ma niski udział powierzchni leśnej, a ekosystemy są rozdrobnione co ogranicza ich funkcje przyrodnicze
- Zwiększona emisja zanieczyszczeń powietrza z ruchu drogowego, zwłaszcza wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych, stanowi istotne zagrożenie dla środowiska. Substancje takie jak tlenki azotu, tlenki węgla, pyły zawieszone oraz metale ciężkie nie tylko pogarszają jakość powietrza, ale także osadzają się w glebie i przenikają do pobliskiej roślinności. Gromadzenie się metali ciężkich, takich jak ołów, kadm i nikiel, w roślinach przydrożnych, w tym w uprawach, niesie ryzyko dla zdrowia ludzi i zwierząt, które je spożywają;
- Zmniejszenie się zasobów wód gruntowych wynikające ze zmian klimatycznych postępującej urbanizacji;
- Zabudowa dolin rzecznych na terenie gminy Błędów stanowi istotne zagrożenie dla drożności korytarzy ekologicznych. Powstawanie nowych budynków w tych obszarach ogranicza powierzchnię biologicznie czynną, co negatywnie wpływa na ekosystemy wodno-łąkowe i prowadzi do fragmentacji siedlisk.
- Niska emisja, wynikająca ze spalania paliw w indywidualnych systemach grzewczych. Problem ten jest szczególnie widoczny w obszarach o zwartej zabudowie, gdzie

ograniczona cyrkulacja powietrza sprzyja kumulacji zanieczyszczeń. Zjawisko to nasila się zwłaszcza w sezonie grzewczym, prowadząc do okresowego pogorszenia jakości powietrza na terenach zamieszkałych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć ciepłownicza ani lokalni producenci ciepła. Istniejące kotłownie znajdują się w poszczególnych budynkach i służą jedynie ich użytkownikom. Mieszkańcy oraz przedsiębiorstwa korzystają głównie z indywidualnych systemów grzewczych opartych przede wszystkim na paliwach stałych, takich jak węgiel i drewno. W mniejszym stopniu wykorzystywany jest gaz ziemny, olej opałowy oraz ogrzewanie elektryczne. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Błędów na lata 2024-2030, w najbliższych latach nie przewiduje się budowy sieci ciepłowniczej. W związku z tym istotnym wyzwaniem pozostaje modernizacja systemów grzewczych na bardziej ekologiczne źródła energii oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

4. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

4.1. Wpływ realizacji projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska

4.1.1. Wpływ na różnorodność biologiczną

Realizacja ustaleń planu ogólnego dla Gminy Błędów wiązać się będzie ze stopniowym zmniejszaniem różnorodności biologicznej, jednak zakres tych zmian pozostanie ograniczony. Proces ten jest nieunikniony w kontekście rozwoju przestrzennego gminy oraz konieczności tworzenia nowych terenów inwestycyjnych i infrastrukturalnych. Wyznaczenie obszarów uzupełniania zabudowy spowoduje redukcję powierzchni terenów biologicznie czynnych, jednak w skali całej gminy zmiany te nie będą miały charakteru drastycznego i będą rozłożone w czasie.

Najcenniejsze pod względem przyrodniczym tereny, w tym kompleksy leśne, zadrzewienia oraz siedliska o wysokiej wartości ekologicznej, zostaną w dużej mierze zachowane. Wycinka drzew i krzewów prowadzona będzie wyłącznie na obszarach objętych planowanymi inwestycjami, co pozwoli na ograniczenie negatywnych skutków tych działań dla ekosystemu. Istotne będzie także zachowanie korytarzy ekologicznych, które odgrywają kluczową rolę w migracji i przetrwaniu wielu gatunków fauny i flory. Szczególne znaczenie ma dolina rzeki Mogielanki, która stanowi naturalny szlak migracyjny oraz miejsce bytowania wielu cennych gatunków roślin i zwierząt.

Na terenie gminy znajdują się także obszary objęte ochroną prawną, takie jak Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina Rzeki Mogielanki oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Jeziorki. Są to tereny o dużej wartości przyrodniczej, które będą podlegały szczególnej ochronie przed nadmierną ingerencją inwestycyjną. W tym celu zostały one włączone w strefy otwarte lub produkcji rolniczej o niskiej intensywności zabudowy.

4.1.2. Wpływ na jakość życia ludzi

Ustalenia planu ogólnego Gminy Błędów nie wpłyną negatywnie na jakość życia mieszkańców.

Wprowadzanie nowej zabudowy mieszkaniowej w ramach uzupełniania już istniejącej może przyczynić się do zwiększenia poziomu zanieczyszczeń powietrza związanego z ogrzewaniem budynków. Znaczna część nowej zabudowy może być ogrzewana indywidualnie nieekologicznymi metodami, co doprowadzi do nasilenia zjawiska tzw. emisji niskiej zwłaszcza w sezonie grzewczym. Długotrwała ekspozycja na te zanieczyszczenia może prowadzić do problemów zdrowotnych, takich jak choroby układu oddechowego, alergię czy choroby układu krążenia.

Na terenie gminy Błędów prowadzona jest intensywna produkcja sadownicza. Związane z nią nowe zakłady przetwórstwa oraz obiekty magazynowe zlokalizowane na terenach stref usługowych i przemysłowych nie będą miały negatywnego wpływu na jakość życia ludzi. Jednakże na szczególną uwagę należy poświęcić zakładowi zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej tj. AGROSIMEX Sp. z o.o., związanemu z dystrybucją środków ochrony roślin i nawozów.

Rozwój dróg związany z nową zabudową może dodatkowo przyczynić się do zwiększenia poziomu hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Wzrost natężenia ruchu samochodowego prowadzi do emisji spalin, pyłów zawieszonych oraz tlenków azotu, które negatywnie wpływają na jakość powietrza i zdrowie mieszkańców. Ponadto hałas generowany przez pojazdy może powodować dyskomfort.

4.1.3. Wpływ na świat roślinny i zwierzęcy

Projekt planu ogólnego Gminy Błędów zakłada ochronę cennych elementów szaty roślinnej poprzez zachowanie obszarów zielonych oraz utrzymanie wód powierzchniowych, ze szczególnym uwzględnieniem lasów, które odgrywają kluczową rolę w strukturze przyrodniczej gminy. Plan przewiduje zabezpieczenie wartościowych terenów przyrodniczych, takich jak doliny rzek i zwarte kompleksy leśne oraz obszary chronione, przed nadmierną zabudową.

Na terenach obecnie użytkowanych rolniczo planowana zabudowa mieszkaniowa i siedliskowa nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną. Obszary te są zamieszkiwane głównie przez gatunki przystosowane do środowiska kształtowanego przez działalność człowieka, dlatego zmiana przeznaczenia pojedynczych działek nie spowoduje istotnych zaburzeń w lokalnych populacjach zwierząt, w tym gatunków chronionych. Jednak w trakcie realizacji inwestycji może dojść do krótkotrwałego oddziaływania na faunę, szczególnie w wyniku hałasu oraz wzmożonego ruchu pojazdów ciężkich, co może prowadzić do okresowego płoszenia zwierząt.

Prace budowlane, zwłaszcza roboty ziemne, wpłyną na strukturę gleby i mogą wiązać się z koniecznością usunięcia niektórych zakrzewień. Aby zminimalizować negatywny wpływ na roślinność, wszelkie działania przy użyciu sprzętu mechanicznego powinny być prowadzone w sposób zabezpieczający drzewa i krzewy, które nie są przeznaczone do wycinki.

Zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych strefach planistycznych pozwoli na ograniczenie negatywnego oddziaływania związanego z zwiększaniem się powierzchni zainwestowanych.

4.1.4. Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Rozszerzenie obszarów zabudowy przyczyni się do zwiększonego poboru wody z podziemnych zbiorników oraz ograniczenia naturalnej retencji wskutek wzrostu powierzchni nieprzepuszczalnych, takich jak drogi, chodniki czy inne utwardzone tereny. Zjawiska te będą miały długoterminowy, negatywny wpływ na bilans wodny regionu, prowadząc zarówno do zmniejszenia zasobów wód gruntowych, jak i większego ryzyka podtopień spowodowanych ograniczonym wchłanianiem opadów.

Skutkiem realizacji projektu planu ogólnego będzie także zwiększona ilość ścieków komunalnych pochodzących z nowo powstających obszarów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych. Konieczne będzie dostosowanie i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej oraz systemów oczyszczania, aby zminimalizować negatywny wpływ na środowisko wodne i zapewnić prawidłowe gospodarowanie ściekami.

Jednocześnie zachowanie rolniczego charakteru znacznej części Gminy Błędów nadal będzie wiązało się z problemem zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych substancjami pochodzącymi z działalności rolniczej, w tym nawozami oraz środkami ochrony roślin. Ich obecność w środowisku może prowadzić do eutrofizacji wód, czyli nadmiernego wzbogacenia ich w składniki odżywcze, co sprzyja intensywnemu rozwojowi glonów i innych organizmów wodnych, a w konsekwencji pogarsza jakość wody i zaburza równowagę ekosystemów wodnych. Jeszcze poważniejsze skutki dla wód powierzchniowych i podziemnych mogłaby mieć potencjalna awaria w zakładzie AGROSIMEX Sp. z o.o.

4.1.5. Wpływ na powietrze

Przewiduje się, że rozwój przestrzenny wpłynie na wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza, szczególnie w okresie grzewczym. Głównymi źródłami tych emisji pozostaną systemy ogrzewania budynków oraz transport drogowy. Ze względu na brak planów dotyczących budowy sieci ciepłowniczej na terenie gminy, większość budynków nadal będzie ogrzewana indywidualnie za pomocą paliw stałych. W związku z tym istotne będzie wspieranie rozwiązań opartych na niskoemisyjnych źródłach energii, co może przyczynić się do zmniejszenia negatywnego wpływu na jakość powietrza.

Ruch samochodowy odbywający się na terenie gminy będzie miał głównie charakter lokalny i bardzo często będzie związany tylko z dojazdem do posesji. Przed ewentualnymi uciążliwościami związanymi z emisją zanieczyszczeń powietrza, tj. spalinami lub pyleniem wywołanym ruchem pojazdów chronić może odpowiednia szerokość pasa drogowego oraz jego właściwe zagospodarowanie.

Na etapie realizacji inwestycji można spodziewać się czasowego wzrostu zapylenia, którego źródłem będą prace budowlane oraz transport materiałów. Oddziaływanie to będzie jednak ograniczone w czasie i przestrzeni, ustępując po zakończeniu robót, a poziom pyłów powinien powrócić do wartości sprzed rozpoczęcia budowy.

4.1.6. Wpływ na powierzchnię ziemi

Przekształcenia powierzchni ziemi będą wynikiem rozwoju infrastruktury i zabudowy, co może prowadzić do lokalnych zmian w ukształtowaniu terenu. Prace budowlane, takie jak wyrównywanie terenu, nasypy czy wykopy, mogą wpłynąć na hydrologię obszaru, zmieniając kierunki spływu wód powierzchniowych i zwiększając ryzyko erozji. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę ograniczona zostanie powierzchnia biologicznie czynna, co może obniżyć zdolność terenu do retencji wód opadowych.

Dodatkowo, urbanizacja może prowadzić do zwiększenia powierzchni gleb antropogenicznych, które powstaną w wyniku ingerencji w naturalną strukturę gruntu. Istotnym wyzwaniem będzie odpowiednie zagospodarowanie terenów przekształcanych, aby ograniczyć negatywne skutki związane z degradacją powierzchni ziemi. Planowanie przestrzenne powinno uwzględniać sposoby minimalizacji tych zmian, m.in. poprzez zachowanie terenów zielonych, stosowanie rozwiązań umożliwiających infiltrację wód opadowych oraz kontrolowanie procesów niwelacji terenu.

4.1.7. Wpływ na gleby

Zmiana sposobu użytkowania terenów objętych planem ogólnym gminy wpłynie na strukturę pokrywy glebowej, choć w większości obszarów gleby zachowają swoje rolnicze przeznaczenie poprzez wyznaczenie na nich obszarze stref produkcji rolniczej lub stref otwartych. Przekształcenia będą szczególnie widoczne na terenach przeznaczonych pod zabudowę, gdzie usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby doprowadzi do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. W przypadku terenów mieszkaniowych gleby przekształcą się w kulturoziemy typu ogrodowego.

Jednym z istotnych zagrożeń dla jakości gleb jest niewłaściwe gospodarowanie odpadami stałymi oraz możliwe skażenie substancjami chemicznymi, pochodzącymi zarówno z działalności budowlanej, rolniczej jak i użytkowania nowych obiektów. Konieczne będzie stosowanie odpowiednich środków ochrony, takich jak właściwe systemy zagospodarowania odpadów i ścieków, aby zminimalizować ryzyko degradacji gruntów. Pomimo lokalnych przekształceń, większość obszarów gminy nadal będzie wykorzystywana rolniczo, co ograniczy wpływ urbanizacji na ogólny stan gleb.

4.1.8. Wpływ na krajobraz

Najcenniejsze walory krajobrazowe Gminy Błędów, takie jak dolina rzeki Mogielanki i zlokalizowane wzdłuż niej lasy oraz obszary sadownicze będące jednym z symboli gminy, zostaną zachowane zgodnie z ustaleniami planu ogólnego jako strefy otwarte. Szczególną ochroną objęte będą tereny o wysokich wartościach przyrodniczych, które stanowią istotny element lokalnego krajobrazu i pełnią funkcje ekologiczne.

Na terenach wiejskich, gdzie przeważają grunty rolne oraz obszary zadrzewione, miejscowe przeznaczenie fragmentów pod zabudowę mieszkaniową w ramach uzupełnienia istniejącej struktury osadniczej może prowadzić do niewielkich i lokalnych zmian w krajobrazie. Jednak ze względu na rolniczy charakter gminy oraz rozproszony układ zabudowy, przekształcenia te nie

wpłyną znacząco na ogólny wygląd i funkcjonowanie krajobrazu wiejskiego.

4.1.9. Wpływ na klimat

Nie przewiduje się znaczącego wpływu ustaleń planu ogólnego na klimat. Przekształcenia w tym zakresie będą miały jedynie charakter lokalny i będą ograniczać się do zmian mikroklimatycznych. Istotnym czynnikiem w minimalizowaniu negatywnego wpływu na klimat będzie zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, zgodnie z wytycznymi określonymi dla poszczególnych stref planistycznych, a także zachowanie w stanie obecnie istniejących powierzchni czynnych biologicznie takich jak lasy, tereny użytków zielonych, zadrzewienia itp.

4.1.10. Wpływ na zasoby naturalne

Na obszarze objętym projektem planu ogólnego nie są zlokalizowane złoża i obszary posiadających status obszarów górniczych.

4.1.11. Wpływ na zabytki

Ustalenia Planu Ogólnego nie powinny powodować negatywnego wpływu na zabytki.

4.1.12. Wpływ na dobra materialne

Ustalenia Planu Ogólnego nie powinny powodować negatywnego wpływu na dobra materialne.

4.1.13. Podsumowanie

Poniżej przedstawiono ogólną ocenę wpływu skutków ustaleń planu ogólnego na środowisko przyrodnicze w obszarze opracowania.

Różnorodność biologiczna:

- Ustalenia planu ogólnego wpłyną na zmniejszenie różnorodności biologicznej, głównie przez rozwój zabudowy mieszkaniowej, ale zmiany te będą niewielkie i ograniczone lokalnie.
- Najważniejsze z perspektywy ochrony bioróżnorodności obszary zostaną zachowane bez przekształceń

Życie ludzi:

- Rozwój zabudowy spowoduje zwiększone zanieczyszczenie powietrza związane z ogrzewaniem budynków szczególnie w sezonie grzewczym
- Modernizacja infrastruktury transportowej i sanitarnej poprawi standard życia, choć lokalnie może zwiększyć hałas i zanieczyszczenia powietrza

Fauna i flora:

- Cenne obszary przyrodnicze i ekosystemy zostaną zachowane, a wpływ na zwierzęta i roślinność będzie minimalny i ograniczony do lokalnych działań inwestycyjnych.

Wody powierzchniowe i podziemne:

- Rozwój zabudowy zwiększy pobór wody i ograniczy retencję, co będzie miało negatywny, długoterminowy wpływ na wody gruntowe i powierzchniowe.

- Dalszy rozwój funkcji rolniczej przyczyni się do zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych pestycydami i nawozami, a także do eutrofizacji zbiorników wodnych.

Powietrze:

- Rozwój zabudowy może zwiększyć emisję zanieczyszczeń powietrza, ale stosowanie niskoemisyjnych metod ogrzewania budynków pozwoli ograniczyć negatywne skutki.
- Krótkoterminowe zanieczyszczenia powietrza mogą być spowodowane pracami budowlanymi

Gleby:

- Przekształcenia gleby będą związane ze zmianą użytkowania terenów, ale większość obszarów pozostanie w dotychczasowej formie rolniczej.

Krajobraz:

- Kluczowe walory krajobrazowe gminy zostaną zachowane
- Lokalne przekształcenia na terenach wiejskich.
- Intensyfikacja zabudowy

Klimat:

- Zmiany klimatyczne będą lokalne i niewielkie
- Duże powierzchnie biologicznie czynne pomogą ograniczyć negatywne skutki prowadzonych działań.

Zabytki:

- Postanowienia planu nie spowodują negatywnego wpływu na obiekty zabytkowe, które pozostaną chronione.

Zasoby naturalne:

- Na terenie gminy brak jest złóż i obszarów posiadających status obszarów górniczych.

4.2. Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i na pozostałe formy ochrony przyrody

Obszar objęty opracowaniem nie znajduje się w granicach sieci obszarów chronionych Natura 2000. Aby zachować ciągłość ekologiczną i połączenie z sąsiednimi terenami cennymi przyrodniczo, w szczególności z najbliższym położonym obszarem specjalnej ochrony siedlisk Dolina Dolnej Pilicy (PLH140016), plan ogólny uwzględnia korytarze ekologiczne poprzez wyznaczenie stref otwartych umożliwiających swobodną migrację zwierząt.

Lokalne ciągi ekologiczne zostały wyznaczone wzdłuż doliny rzeki Mogielanki oraz w obszarach leśnych, a plan ogólny zakłada ich zachowanie w dotychczasowym stanie, co zostanie zrealizowane poprzez włączenie tych terenów w tereny stref otwartych z zakazem zabudowy. Istotne z perspektywy zachowania bioróżnorodności są także znajdujące się na terenie gminy obszary chronione:

- Dolina Rzeki Mogielanki (PL.ZIPOP.1393.ZPK.89), która łączy teren gminy z obszarem

specjalnej ochrony siedlisk Dolina Dolnej Pilicy,

— Dolina Rzeki Jeziorki (PL.ZIPOP.1393.OCHK.168),

a także, znajdujące się w sąsiedztwie gminy rezerwaty:

— Trębaczew (PL.ZIPOP.1393.RP.111)

— Modrzewina (PL.ZIPOP.1393.RP.859).

Wyżej wymienione obszary również zostały włączone w strefy otwarte lub strefy produkcji rolniczej z niską intensywnością zabudowy.

W związku z powyższym planowane przekształcenia przestrzenne nie będą miały negatywnego wpływu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.

4.3. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Obszar gminy Błędów nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, a odległości jego granic do granicy państwa są znaczne. Realizacja ustaleń analizowanego projektu planu ogólnego nie będzie powodowała oddziaływania transgranicznego

4.4. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Ustalenia projektu Planu ogólnego przewidują ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Poniżej przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych oddziaływań na środowisko.

Elementy objęte prognozą	Proponowane rozwiązania zapobiegające, ograniczające i kompensujące
Różnorodność biologiczna	— Zachowanie w stanie nienaruszonym terenów cennych przyrodniczo (lasy, dolina rzeki, obszary chronione) oraz terenów śródpolnych — Zachowanie wysokiego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej — Rozwój infrastruktury sanitarnej na terenie całej gminy
Rośliny i zwierzęta	— Zachowanie wysokiego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej — Zachowanie w stanie dotychczasowym terenów stanowiących kluczowe korytarze ekologiczne na terenie gminy (dolina rzeki Mogielanki, zwarte tereny leśne — Pozostawienie przerw w zabudowie, w celu umożliwienia migracji zwierzętom
Wody powierzchniowe i podziemne	— Zachowanie wysokiej powierzchni biologicznie czynnej, a w efekcie ograniczanie powierzchni zasklepionej, w celu zmniejszenia spływu powierzchniowego

	— Rozbudowa infrastruktury sanitarnej i poprawa szczelności szamb — Rozwój świadomości rolników w zakresie bezpiecznego stosowania pestycydów i nawozów sztucznych
Powietrze, klimat	— Zachowanie wysokiego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej — Zachowanie w stanie nienaruszonym terenów cennych przyrodniczo (las, dolina rzeki, obszarów chronionych) oraz terenów śródpolnych — Stosowanie ekologicznych metod ogrzewania w nowopowstających budynkach
Gleba	— Ograniczenie zabudowy gleb najwyższej klasy — Zabezpieczanie urodzajnej warstwy gleby podczas prac budowlanych
Powierzchnia ziemi i krajobraz	— Zachowanie w stanie dotychczas istniejącym terenów ważnych z perspektywy pełnienia funkcji krajobrazowej – tereny leśne, doliny rzek, sady — Ograniczenie zainwestowania i rozproszenia zabudowy
Zasoby naturalne	Brak
Zasoby materialne	Brak
Zabytki	Brak

4.5. Rozwiązania alternatywne

W trakcie prac nad projektem Planu ogólnego Gminy Błędów zostały przeprowadzone analizy różnych wariantów zagospodarowania terenu objętych obszarem opracowania. Wybór rozwiązań alternatywnych następował głównie na etapie projektowym.

Projekt planu ogólnego uwzględnia uwarunkowania środowiska oraz potrzebę ochrony i wzbogacenia istniejących walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Zapisy planu są zgodne z przepisami prawa w zakresie m.in. ochrony środowiska, ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz innymi przepisami odrębnymi, dlatego też nie proponuje się rozwiązań alternatywnych.

4.6. Przewidywane metody analizy skutków ustaleń projektu planu ogólnego

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym analiza aktualności dokumentów planistycznych powinna być wykonywana nie rzadziej niż raz na kadencję burmistrza. Realizacja założeń polityki przestrzennej określonej w planie ogólnym gminy powinna być zatem okresowo weryfikowana poprzez inwentaryzację zagospodarowania poszczególnych terenów i monitoring wykonanych prac.

Monitoring stanu środowiska prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

w Warszawie, a jego wyniki są corocznie publikowane w formie raportu o stanie środowiska. Pojawienie się potencjalnych nowych emitorów zanieczyszczeń może spowodować konieczność przeprowadzania pomiarów zagrożonych degradacją komponentów środowiska. Analizy dotyczące ochrony środowiska powinny być przeprowadzane również z taką częstotliwością jak wyżej wymienione analizy realizacji założeń planu ogólnego.

5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego gminy Błędów. Opracowanie prognozy ma na celu ocenę realizacji zapisów projektu planu ogólnego pod kątem szeroko rozumianej ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, a także przedstawienie przewidywanych skutków dla stanu i funkcjonowania środowiska oraz warunków życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest częścią procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a jej sporządzenie jest realizacją obowiązku określonego w art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W oparciu o dostępne materiały źródłowe opisano aktualny stan środowiska oraz potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko.

Gmina Błędów to wiejska gmina położona w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie grójeckim, ok. 63 km od Warszawy i 62 km od Radomia. Graniczy z sześcioma gminami, a jej zachodnia granica stanowi jednocześnie linię podziału między województwem mazowieckim a łódzkim. Zajmuje powierzchnię 13 523 ha, z czego aż 89% stanowią użytki rolne, głównie sady. Gminę zamieszkuje 7 034 mieszkańców (dane GUS 2023) i obejmuje 54 miejscowości zorganizowane w 52 sołectwa.

Geograficznie leży na Wysoczyźnie Rawskiej w obrębie Nizin Środkowopolskich. Układ przestrzenny tworzy sieć niewielkich miejscowości o zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej, skupionej wzdłuż dróg. Głównym ośrodkiem gminy jest miejscowość Błędów. Przez teren gminy przepływa rzeka Mogielanka, otoczona niewielkimi kompleksami leśnymi pełniącymi funkcje ekologiczne i rekreacyjne. Dominującą funkcją gminy jest produkcja sadownicza, która kształtuje jej krajobraz oraz lokalną gospodarkę.

Gmina Błędów położona jest na Równinie Rawskiej, której fałisty krajobraz ukształtował się w wyniku działalności lądolodów i procesów erozyjno-denudacyjnych. Teren cechuje się łagodnymi deniwelacjami oraz obecnością form morenowych i śladów dawnego zlodowacenia, jak zagłębienia po martwym lodzie

Gmina leży na wododziale Pilicy i Bzury, a główne ciek wodne to Mogielanka i jej dopływy, m.in. Machnatka. Cały obszar gminy leży w granicach, głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 215A o nazwie „Subniecka warszawska”.

Większość gruntów ma dobrą przydatność budowlaną, szczególnie gliny zwałowe. Problemy mogą

występować w dolinach rzecznych.

Na terenie gminy dominują gleby płowe i bielicowe, sprzyjające sadownictwu. Około 48% gleb rolnych należy do klas II i III bonitacyjnej, lecz aż 74% ma kwaśny odczyn, wymagający wapnowania. W próbkach stwierdzono podwyższony poziom metali ciężkich, a gleby piaszczyste są podatne na suszę i erozję wietrzną.

Szata roślinna gminy Błędów jest ściśle powiązana z warunkami siedliskowymi – żyzne tereny zajęte są pod uprawy, a lasy występują na glebach słabszych lub podmokłych. Lasy zajmują jedynie 4,5% powierzchni i mają charakter rozproszony, dominują bory sosnowe oraz mieszane z domieszką dębu, brzozy i olchy. Roślinność łąkowa i torfowiskowa zachowała się tylko w enklawach, głównie w dolinie Mogielanki.

Na terenie gminy znajdują się dwa obszary objęte formami ochrony: Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina Rzeki Mogielanki oraz fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Jeziorki. Obszary te chronią cenne siedliska roślin i zwierząt oraz elementy krajobrazu naturalnego i kulturowego. W gminie znajduje się także jeden pomnik przyrody – głaz narzutowy.

Krajobraz gminy tworzy mozaika pól uprawnych, sadów, dolin rzecznych, niewielkich lasów i rozproszonej zabudowy wiejskiej. Dominują sady, które nadają gminie unikalny charakter i przyniosły jej przydomek „Największego Sadu Europy”. Krajobraz uzupełniają aleje drzew, parki, przydomowe ogrody i małe zbiorniki wodne.

Na terenie gminy znajduje się 14 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru, głównie obiekty sakralne oraz zespoły dworskie i pałacowe. Do wojewódzkiej ewidencji zabytków wpisanych jest 55 obiektów, a do gminnej ewidencji zabytków 72 obiekty i 66 stanowisk archeologicznych.

Ustalenia planu mogą doprowadzić do częściowej redukcji powierzchni biologicznie czynnych, jednak zmiany te będą rozłożone w czasie i nie będą drastyczne. Zachowane zostaną najcenniejsze obszary przyrodnicze, a korytarze ekologiczne, zwłaszcza dolina rzeki Mogielanki, nadal będą chronione.

Nowa zabudowa może spowodować lokalny wzrost zanieczyszczeń powietrza (emisja niska) i hałasu. Jednak nie przewiduje się pogorszenia ogólnej jakości życia. Produkcja sadownicza i związana z nią infrastruktura nie wpłynie negatywnie na komfort mieszkańców.

Ochronie podlegać będą lasy, doliny rzeczne i inne cenne przyrodniczo tereny. Budowa może czasowo zakłócać lokalną faunę, ale nie spowoduje trwałych strat w bioróżnorodności.

Rozwój zabudowy może zmniejszyć retencję wody i zwiększyć jej pobór z ujęć podziemnych. Wymagana będzie rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej. Wody mogą być też zagrożone przez rolnicze zanieczyszczenia.

Główne źródła zanieczyszczeń powietrza to ogrzewanie budynków i transport. Brak sieci ciepłowniczej wymusza indywidualne ogrzewanie, głównie paliwami stałymi. W sezonie budowlanym może wystąpić wzrost pylenia. Pojawienie się nowej zabudowy może negatywnie wpłynąć na jakość powietrza, jednak nie będą to zmiany drastyczne.

Zachowane zostaną kluczowe walory krajobrazowe, szczególnie dolina Mogielanki i tereny sadownicze. Nowa zabudowa będzie uzupełniać istniejącą strukturę, więc nie zaburzy znacząco

charakteru krajobrazu. Skutki dla klimatu będą ograniczone i łagodzone dzięki dużym obszarom biologicznie czynnym, które wspierają mikroklimat

Ustalenia planu nie będą miały negatywnego wpływu na zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Ustalenia planu ogólnego przewidują ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. W prognozie przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych oddziaływań na środowisko.

Do terenów wprowadzonych do projektu planu ogólnego nie istnieje potrzeba rozwiązań alternatywnych.

W prognozie przedstawiono możliwe metody analizy realizacji postanowień planu ogólnego.

6. Materiały wyjściowe

- Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby projektu planu ogólnego gminy Błędów
- Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Błędów
- Obowiązujący Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący część sołectwa Bielany- obręb PGO Bielany.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 22/18 z dnia 19 grudnia 2018,
- Strategia Rozwoju Gminy Błędów na lata 2024-2030
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Błędów na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025
- Jednolite Części Wód Podziemnych – kary informacyjne JCWPd – www.pgi.gov.pl
- www.geoportal.gov.pl,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, wios.warszawa.pl,
- Geoserwis GDOŚ, geoserwis.gdos.gov.pl,
- pgi.gov.pl
- Roczna ocena jakości powietrza w woj. Mazowieckim, raport za rok 2023, WIOŚ, Warszawa kwiecień 2024 r.
- msip.wrotamazowska.pl
- bledow.e-mapa.net
- inne materiały i literatura fachowa

Załącznik

do prognozy oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego Gminy Błędów

OŚWIADCZENIE KIEROWNIKA ZESPOŁU AUTORSKIEGO

Zgodnie z art. 51 ust.2 pkt 1 lit.f ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) informuję o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem,

Adam Wiliński